

Å L I T

um

sosialráðgevaraútbúgvíng  
í  
Føroyum

Fororð:

Nevndin sum sett varð av landsskúlastjóranum 27. oktober 1988 at gera tilmáli til Landsskúlafyrisitingina um sosialráðgevaútbúgving i Føroyum leggur hervið fram álit sitt.

Nevndin hevur havt 17 fundir.

Longu 31. januar 1989 eftir 6 fundir kom nevndin við einum partsáliti um tørvin og bygnaðin av eini sosialráðgevaútbúgving, og verður í ti eisini greitt frá arbeiðslagnum til tann dag.

Síðani hevur nevndin gjøllari viðgjört bygnaðin og innihaldið i útbúgvingunum i Grønlandi, Noregi, Danmørk og Svøriki og gjört lýsingar av endamáli, innihaldi, skipan og próvtøku i teim ymisku lærugreinunum umframt lýsing av upptøkukrøvum til útbúgvingina.

Í viðari arbeiðinum hevur nevndin ikki funnið áneyðir at broyta nakað i Partsáliti 1, men at koma við einum uppiskoyti til kostnaðarmetingina og til grundgevingina fyri, hvi nevndin mælir til at leggja útbúgvingina á Læraraskúlanum. Í hesum sambandi hevur nevndin umrøtt brøv, sum samstarvsnevndin og lærararáðið á Læraraskúlanum og Føroya Lærarafelag hava sent Landsskúlafyrisitingini viðvikjandi húsarúmdini á læraraskúlanum.

At enda í álitinum verður sett fram endaliga tilmáli nevndarinnar.

Tórshavn, flaggdагin 1989

Olma Strand  
Mayim Sigurðsdóttir  
Lilja Þórhallsdóttir  
Finnur Helmsdal  
Jørgen M. Sölliðóttir  
Herr Knudste  
Thorben Petersen

Partsálit 1. Januar 1989

## Álit um sosialráðgevaraútbúgving í Føroyum

### Partsálit 1

27. oktober 1988 setti landsskúlastjórin i samráð við landsstýrið nevnd at gera tilmæli til Landsskúlafyrisitingina um sosialráðgevaraútbúgving í Føroyum. I skrivi til Almannastovuna, Sosialráðgevarafelag Føroya, Føroya Pedagogfelag og Føroya Læraraskúla tann 9. juni 1988 greiðir landsskúlastjórin frá tørvinum á eini slikari nevnd og biður nevndu stovnar og feløg peika út ein lim til nevndina. I hesum skrivi verður eisini sett upp soljóðandi "kommisorium":

Atlanin er, at arbeiði nevndarinnar skal fevna um hesi viðurskifti:

1. At meta um verandi og væntandi tørv á sosialráðgevarum í Føroyum, og við støði i hesum koma til eina niðurstøðu um,
2. hvort tað kann metast at vera hóskandi og ráðiligt at seta hesa útbúgving á stovn í Føroyum; - um so er, so verður nevndin somuleiðis biðin um
3. at koma við tilmæli um, hvussu ein tilik útbúgving eiger at verða skipað og framd i verki.

I hesum viðfangi verður t. d. hugsað um

- 1) sjálvan útbúgvingarbygnaðin (ástøðiliga og verkliga undirvising, lestrartíð o. a.) herimillum eisini samskipanarmöguleikar millum sosialráðgevaraútbúgving og námsligu útbúgvingina á Føroya Læraraskúla um útbúgvingarstøðið móttvegis verandi útbúgvingum í øðrum norðurlondum, at-gongugrundarlag o. a.
- 2) Útbúgvingarinnihaldið, har nærri verður greitt frá lærugreinum, skeiðum sergreinum, próvtøku o.ø.
- 3) Útbúgvingarstaðið (Føroya Læraraskúli), herimillum lærarar, starvslærubiðurskifti (praktikk) her heima og uttanlands, studningsmöguleikar undir útbúgvingini o.a.
- 4) Kostnaðin av umrøddu útbúgving.

Nevndarlimirnar eru:

Elna Strøm, námsfulltrúi á Landsskúlafyrisitingini, formaður. Thorben Johannessen, ráðgevi á Landsskúlafyrisitingini, skrivar. Marjun Sigurðsdóttir, deildarstjóri, umboðandi Almannastovuna. Finnur Helmsdal, sosialleiðari, umboðandi Sosi-

alráðgevarafelag Føroya. Hildur Patursson, barnagarðslærari, umboðandi Føroya Pedagogfelag. Heri Kragesteen, adjunktur, umboðandi Føroya Læraraskúla. Jacob Meinhard Sólbjørg, lærari, umboðandi Føroya Lærarafelag.

Nevndin hevði sin fyrsta fund 17. november 1988 - og hevur síðani havt fund annaðhvønn týsdag.

Longu nú metir nevndin seg vera fóra fyri at koma við einum partsáliti um tørvin á eini sosialráðgevaraútbúgving i Føroyum, og hon ger tað eisini nú vegna tess, at tann skúli, ið skal hýsa hesi útbúgwing longu nú má fara at fyrireika seg, um útbúgvingin skal byrja í august 1989.

Nevndin roknar við at koma við øllum tilmælinum umleið 1. april 1989.

Hetta partsálitið snýr seg um:

- 1) tørvin á sosialráðgevarum i Føroyum,
- 2) tørvin á eini fóroyskari sosialráðgevaraútbúgving,
- 3) tilráðing um, hvør av verandi skúlum i Føroyum eigur at hýsa sosialráðgevaraútbúgvingini,
- 4) fyribils meting av kostnaðinum á útbúgvingini.

Seinni parturin, sum nevndin metir kann verða liðugur umleið 1. april 1989, verður um skipan og innihald útbúgvingarinnar, og ein nágreiniligiari ætlan um kostnaðin.

#### Tørvirin á sosialráðgevarum

Almannaskipanin i einum nútímans vælfærðarsamfelag krevur - um hon skal virka væl - at verða umsitin av væl útbúnunum fólk, og fólk við sosialráðgevaraútbúgwing hava serliga góðar fortreytir fyri at skipanin i sær sjálvum virkar væl, og at fólk, sum hava tórv á almennum stuðuli, fáa ta ráðgeving, vegleiðing og tann stuðul, sum tey sambært lóggávu hava rætt til.

Við Almannastovuna eru i løtuni 25 normerað sosialráðgevara/málsviðgerrarastórv, 18 við høvuðsdeildina i Tórshavn og 7 við deildirnar i Eysturoynni, Norðoyggjum, Suðuroy, Norðurstreymoy og Vágunum.

Av hesum 25 stórvunum eru bert 9 sett við útbúnum sosialráðgevarum, 5 i Tórshavn og 1 i Suðuroy umframt 3 i farloyvi. Ikkji öll tey 18 stórvini i Tórshavn nýtast verða sett við útbúnum sosialráðgevarum, men sosialráðgevarar verða, sum sjálvandi er, tikan fram um aðrar umsökjarar, og um stórvini verða sett við fólk, sum ikki hava viðkomandi útbúgwing, er sjálvsagt stórur vandi fyri, at ráðgevingin verður at missa virðið og partvis at detta burtur. Ti ráðgevingin er nervin i sosialráðgevarafakinum, og eiga sosialráðgevarar at verða útbúnir við ti fyri eyga at veita fólk við ymsum meira ella minni bráðneyðugum sosialum tórvum, ráðgeving og vegleiðing av besta slag.

Við aðrar stovnar (Endurbúgvingarstovuna, Andveikraverndina, Tórshavnar Kommunu, Klaksvíkar Kommunu (sosialdeildirnar), Blá Kross, Kriminalforsorgina, Klaksvíkar Sjúkrahús, Lands-sjúkrahúsið) eru 10 sosialráðgevarastörv, harav 6; er sett við útbúnunum fólk.

Harumframt eru onnur felög og stovnar, ið ikki í lötni hava nökur sosialráðgevarastörv normerað, men sum hava tørv á teimum, og sum væntandi í komandi árum fara at sökja eftir fólk við sosialráðgevaraútbúgving: Barnaverndarnevndirnar, Heilbrigdi, Landsskúlafyrisingin, Fakfelögini, LFÚ, MBF og ymisk onnur áhugafelög, Arbeiðseftirlitið, Skúlin á Trøðni, og aðrir serstovnar, Sosialráðgevaraútbúgvingin og helst fleiri. 10 fólk man vera í minna lagi, um öll hesi felög og stovnar skulu fáa tað, teimum er tørvur á.

Nevndin hevur eisini viðgjört tær miðspjaðingarætlanir, sum hava verið í umbúnað viðvíkjandi almannaverkinum. Ein nevnd situr og ger tilmáli um miðspjaðing av almannaverkinum, henda nevnd er ikki liðug við arbeiði sitt, men eitt skeið um spjaðing av sosialu umsitingini, sum hildið var í januar 1988 við luttøku av lands- og kommunupolitikkarum og starvsfólk i almannaverkinum, og sum vit hava fangið skriviliga frágreiðing frá, gav eina ábending um, at öll ynskja eina ávisa spjaðing av sosialu umsitingini. Við hesi spjaðing verður ein litil hækking í tørvinum á sosialráðgevarum í almannaverkinum í mun til nú.

Möguliga er eisini annar tørvur á sosialráðgevarum umframta tann, sum nevndin her hevur vist á, men tøl, sum nevndin metir heilt realistisk, kunna setast soleiðis upp:

Nú normerað:	Sett:	Núverandi og skjótt komandi tørvur:
i vænti 10	35 12; + 3 i farloyvi	20 10
45	15;	30

Royndir visa, at stórra parturin av sosialráðgevarunum er kvinnur. Sosialráðgevarafakið er eitt "ungt" fak, so væntast kann, at í nögv ár fram í tiðina verður stórur partur av sosialráðgevarunum kvinnur í burðaraldri, harvið verða helst fleiri í senn í farloyvi ella heilt burtur úr starvi í longri ella stytri tíð, so við teimum fyrivarnum í tølum, sum fyrr eru tики, verður tørvurin ivaleyst 10 fólk fleiri enn tey 30, ið henda talvan visir.

#### Tørvurin á fóroyaskari útbúgving

Fóroyskir sosialráðgevarar hava higartil fangið sina útbúgving i Danmark, men fá hava sökt hesa útbúgving hvort ár. Hevði útbúgvingin verið í Føroyum, hovdu ivaleyst fleiri sökt hana. Annars kunna danskir sosialráðgevarar eisini fáa starv í Føroyum, men tað er óheppið, um ov nögv av sosialráðgevarastørvunum í Føroyum verða sett við útlendingum ella fólk við útlendskari útbúgving. Tað kann vera keðligt fyri tey, ið tørva ráðgevingina, men tað kann eisini vera

við til at geva sosialráðgevaraarbeiðnum í Føroyum eitt fremmant snið. Siðan kunna størvini vera ósett ella sett við fólk, ið ikki hevur røttu útbúgvingina, fylgjurnar av ti eru lýstar fyrr i hesum álti.

Tað er eyðsæð best fyri feroyska almannaverkið, um tey fólk, ið har starvast hava fingið eina útbúgving, sum er skipað eftir føroyskum viðurskiftum og eftir ti tørvi, sum føroyska samfelagið og brúkararnir av føroyska almannaverkinum hava. Á lógarókinum hevur kanska fyrr verið størri samsvar millum viðurskiftini í Danmark og Føroyum, men nú eru bædi sosialar lögir og skipanir í Danmark, sum ikki eru galddandi í Føroyum, og fleiri føroyskar almannaskipanir eru komnar. Nú blokkstuðulin er komin, kann væntast, at uppaftur fleiri serfør- oyskar lögir kunna koma.

Eisini infrastruktururin í føroyska samfelagnum er øðrvisi enn í tí danska, t.d. smáar kommunur og bygdir, ongin rættuliga stórur byur. Sama ger seg galddandi viðvikjandi familjustrukturi, arbeiðsmarknaðarviðurskiftum og øðrum viðurskiftum av persónligum ella samfélagsligum slag, sum eru so nógv øðrvisi í Føroyum enn í Danmörk, at ein serlig føroysk útbúgving av fólk til at arbeiða á sosiala økinum er neyðug.

#### Hvi læraraskúlin?

Sambært § 4 í lögtingslög, nr. 69 frá 28. mai 1988 um læraraútbúgving kann landsstýrið gera av, at aðrar útbúgvingar í samarbeiði við læraraútbúgvingina kunnu setast á stovn við læraraskúlan.

Nevndin hevur viðgjört ymsar möguleikar fyri samskipan við verandi útbúgvingar: Fróðskaparsetur Føroya, Føroya Handils-skúla og Læraraskúla.

Nevndin er komin til ta niðurstøðu, at við teim möguleikum, ið nú eru, er læraraskúlin tann mest hóskandi útbúgvingarstovnurin til at húsa sosialráðgevaraútbúgvingini. Í hesum sambandi verður serliga hugsað um, at útbúgvingin kann samskipast innan ávisar partar við tær útbúgvingar, ið frammanundan eru á læraraskúlanum. Fleiri av teimum fakum/evnum, ið hoyra til hesa útbúgwing hava frammanundan innivist á læraraskúlanum. Hetta fer helst ikki at nerva verandi útbúgvingar, tvørturímóti. Útbúgvingarnar kunna stimbra hvørja aðra við at fáa fleiri sosial aspekt inn í myndina og lestrarumhvørvið verður harav meira gevandi.

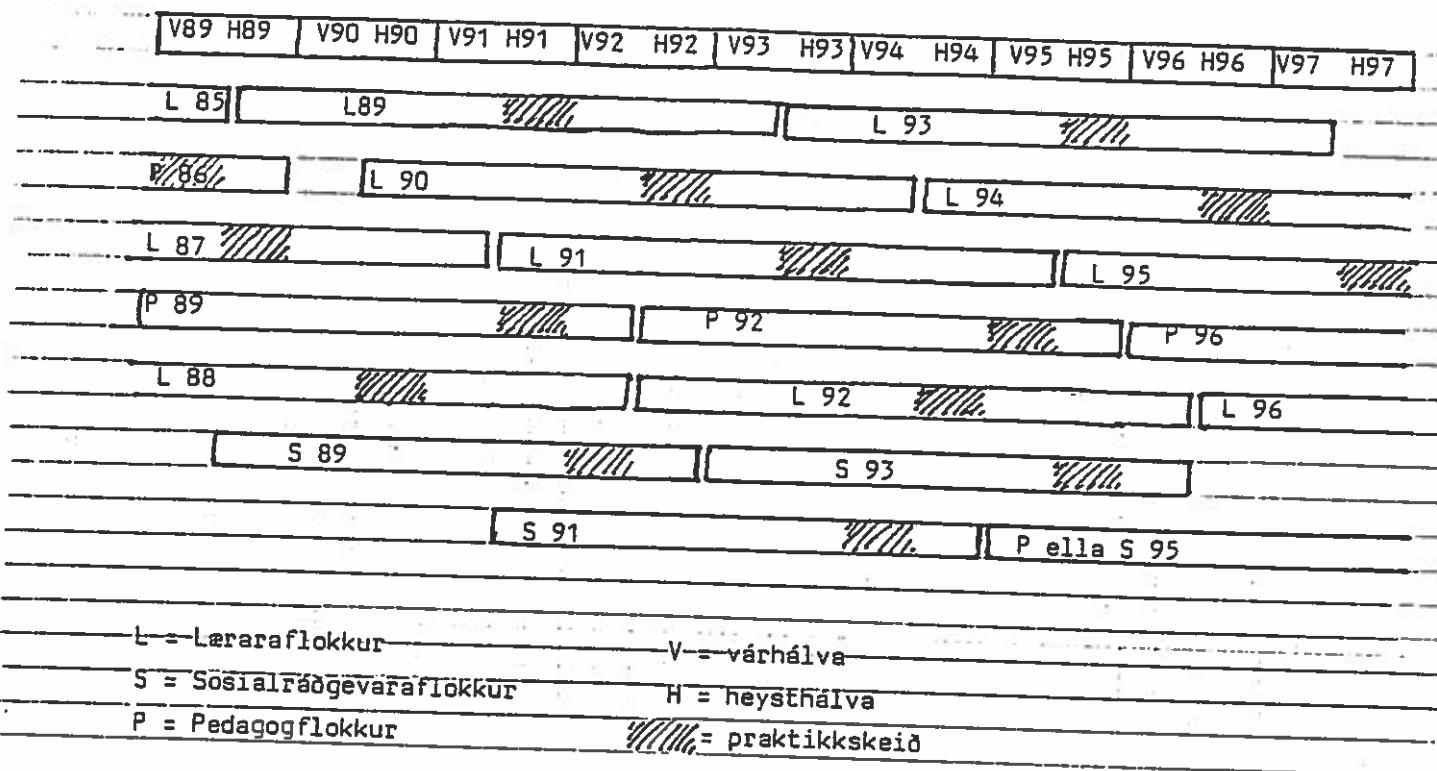
Um ein tilik samskipan verður sett i verk, førir hetta eisini við sær, at útbúgvingin ikki krevur nakra sjálvstøðuga umsiting.

Umboðini fyri Lærarafelagið og Pedagogfelagið í nevndini siga frá báðum felögum, at um sosialráðgevaraútbúgvingin ikki nervar verandi útbúgvingar, hava tey onki imóti einari tilikari samskipan.

Hvat lærarakreftum viðvíkur nýtist sosialráðgevaraútbúgvingin ikki at taka nógv fólk frá læraraskúlanum. Átlanin er, at ein lærari skal setast innan l ærugreinaøkið námsfrøði/undirvis- ingarlæru/sálarfrøði/samfélagsfrøði, og loysir hetta ti

tørvin á lærarakreftum innan hesar lærugreinir. Umframt hetta fer sosialráðgevaraútbúgvingin at krevja nógvar timalærarar i fakum/evnum, ið ikki frammanundan eru á læraraskúlanum, og verður hildið, at ikki er trupult at finna hesar timalærarar.

Hvat hóulum viðvíkur kann sosialráðgevaraútbúgvingin fáa pláss á læraraskúlanum (sí tekning):



Higartil hava læraraflokkar og pedagogflokkar tilsamans verið upp til 5 í senn, i sambandi við praktikksskeiðini hjá öllum útbúgvingunum ber til at bera so í bandi - sjálvt um útbúgvingarnar eru 3 við sosialráðgevaraútbúgvingini, at ongantið vera fleiri eru 6 flokkar í senn, onkuntið færri. Læraraskúlin roknar við at hólisviðurskifti teirra batna, tá ið Veningarskúlin er liðugur við ta tilbygging, ið nú fer fram, og harafturat roknar Læraraskúlin við at taka minst eina av teimum starvsfólkabúðunum, ið eru á skúlanum, uppi undirvisningarhólini. Lærararáðið á Læraraskúlanum ger tó vart við, at hólisviðurskfitini eru trönglig, sum er.

Hugt hevur verið eftir sosialráðgevaraútbúgvingum í hinum norðanlondunum, og hevur nevndin fyribils serliga arbeitt við ti grónlendsku og teimum donsku útbúgvingunum. Sambært grónlendsku fyriskipanina so er námsfrøðiliga og almannauðbúgvingin samskipað.

Samskipanin av hesum trimum útbúgvingunum, læraraútbúgvingini, pedagogútbúgvingini og sosialráðgevaraútbúgvingini, hóskar væl við hugsjónina um "ein skúla fyri öll", sum fer at hava við sær, at undirvisningarverkið og Almannaverkið verða at loysa alt fleiri uppgávur í felag.

Nevndin roknar við, at bygnaðurin í útbúgwingini, sum seinna partsáliði fer at snúgva seg um, verður nakað soleiðis:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	vikur
1. hálva	Byrjanar projet	Astødisundirvísing	Projekt	Astøði																			
2. hálva	Fyrireik.	Praktikkur	Eftirmet.	Astøði	Prosjekt	Møglig. prøv- tøka																	
3. hálva	Astøðisundirvísing	Fyrireik	Praktikkur																				
4. hálva	Prak- tikkur	Astødisundirvísing	Prosjekt	Møglig. prøv- tøka																			
5. hálva	Astødisundirvísing	Prosjekt	Astøði																				
6. hálva	Praktikkur			Prak- tikk- uppgáva																			
7. hálva	Astøði		Próvtøkuprojekt																				

Hetta gevur:

31 viku prosjektundirvísing,  
Umleið 800 tíma katedurundirvísing í ástøðis-skeiðunum, sum eru  
umleið 69 vikur tilsamans.

49 viku praktikk tilsamans, 9 viku próvtøka tilsamans.

Praktikkundirvísingarstøð:

Sosialir viðgerðarstovnar, t.d. ellis- og røktarheim, andveikraverndin,  
psykologisk ráðgeving, sjúkrahús, Almannastovur og -deildir, onnur øki  
í samráð við skúlans leiðslu.

I fyrsta flokkinum verður neyðugt at finna praktikkstøð í hinum  
Norðurlondunum vegna ov litið av útbúnum sosialréðgevarum í Føroyum.

Hetta er eitt fyribils yvirlit yvir bygnaðin í útbúgvningini, býtið imillum ástøðisundirvising, projektundirvising, og praktikkskeið er lutfalsliga rætt, og harvið verður kostnað-armetingin, sum gjörd er eftir hesum yvirliti eisini røtt, men möguliga metir nevndin, tā ið lesiætlanin verður gjörd (partsálit 2), at av námsfrøðiligum grundum eigur raðfestingin av teim ymsu undirvisingarskeiðunum at vera ørvísi. Hølisviðurskiftini á Læraraskúlanum kunnu möguliga eisini gera tað neyðugt at skifti millum praktikkskeið og ástøðis-projektskeið verður ørvísi ella meira liðiligt, men so verður gjølligari skipan at gera um tað í lesiætlanini.

Sambært hesa skipan, har sosialráðgevaraútbúgvningin kemur at taka 3½ ár, verður kostnaðurin soleiðis:

1) Ein fastur lærari (skeiðtimar, leiðbeining, praktikk, samskipan umframt skeiðtimar í almannafakinum á pedagogútbúgvningini)	
250.000 kr. x 3½ =	875.000 kr.
2) Skeiðtimar lisnir av tímalærarum uttanífrá í ástøðisskeiðunum	240.000 -
3) Leiðbeiningartímar í projektskeiðunum: 2 t. x 20 næm. x 31 vikur x 150 kr. =	186.000 -
4) Praktikkklón 20 næm. á 40 vikur á 25 t. á 20 kr. = 20 næm. á 40 vikur á 2 t. á 200 kr. = Ferðaútreiðslur í samband við praktikk uttanlands 20 x 2500 kr. =	400.000 - 320.000 - 50.000 -
5) Annað (Námsferð pr. næm. 7000 kr. + lærarar 2 x 10.000 kr., gestalærarar, styttri skeið fyri lærarar, v.m. 80.000 kr)	240.000 -
6) Möguliga fyrisingarligar útreiðslur = (Fyrisingarútreiðslurnar verða væl hægri um henda útbúgvningin ikki verður samskipað við Læraraskúlan)	180.000 -
Tilsamans	2,5 mill. kr.
Hvør lestrarhálva 2,5 mill : 7 =	355.000 kr.
Pr. næming pr. ár	36.000 kr.
Læraraskúlanæmingar og <u>pedagoqnæmingar pr. ár</u>	<u>45.000 kr.</u>
Lestrarhálvan heystið 1989 kostar	355.000 kr.

Nevndin metir tað vera sannlikt, at allar tær lærarakreftir, sum nýtast skulu til hessa útbúgvning, bæði tann fasti lærarin og allir teir mongu tímalærararnir eru til taks í Føroyum.

Tilmæli

Nevndin vil við hesum mæla til:

- 1) at ein sosialráðgevaraútbúgving verður sett á stovn í Føroyum, og at Landsskúlaráðið longu nú tekur eina prinsippavgerð um hetta.
- 2) at útbúgvingin fær innivist á Føroya Læraraskúla,
- 3) at útbúgvingin verður sett í verk i fyrsta lagi við einum skeiði við 20 luttakarum og 2 ár seinni einum við 20 luttakarum. Óivað verður tá tørvur á at byrja uppaftur nýtt skeið við 15 luttakarnum aftur 2 ár seinni (Neyvan verður "full útteljing" á øllum skeiðunum, t.v.s. ikki øll, ið hava lokið útbúgvingina kunnu koma í starv beinanvegin,
- 4) at Føroya Læraraskúli longu nú setir eitt folk til at fyrireika og umsita útbúgvingina, soleiðis at hon kann byrja i august 1989, og at hetta folk hefur útbúgving, Starvsssetanin verður fyribils i ½ ár til landsstýrið hefur góðkent at sosialráðgevaraútbúgwing verður sett í verk.

Tórshavn, 31. januar 1989.

Anna Þórunn  
 Margi Sigurðsdóttir  
 Birna Helmsdal  
 Æni Krageste  
 Jacob M. Áilbjörn  
 Ólafur Ólafsson  
 Thorben Jørgensen

Partsálit 2, apríl 1989

Útbúgvingarnar í hinum Norðanlondunum:

Nevndin hevur kannað sosialráðgevaútbúgvingina og skipan hennara í hinum norðurlondunum.

Við stóði í hesum upplýsingum um bygnaðin og innihaldið er hetta álið skrivað.

Her verður í stuttum samandrátti lýstar útbúgvingarnar í Grónlandi, Danmark, Svøríki og Noregi:

Íslendska skúlafyrisitingin (Mentamálaráðuneytið) hevur ikki svarað fyrispurningum okkara, men nevndin er vitandi um, at sosialráðgevaútbúgvingin har er skipað saman við fleiri øðrum útbúgvingum við lærda háskúlan og at bert tað seinasta árið er sosialráðgevaútbúgving burturav. Útbúgvingin tekur  $3 \frac{1}{2}$  ár (svarandi til B.A.).

## Sosialráðgevaútbúgvingin í Grønlandi:

### BYGNADURIN

Lestrartíðin er 3 ár, skift sundur i 6 lestrarhálvur.

1. lestrarhálva er støðisútbúgving, ïð er felags við námsfrøðilið útbúgvingini.

2. og 3. lestrarhálvur eru ástøðiligar.

4. lestrarhálva er starvslæra (24 vikur).

5. og 6. lestrarhálvur eru ástøðiligar og endalig próvtøka.

### Samlestur:

Bæði námsfrøðiliðu næmingarnir og sosialráðgevanæmingarnir lesa saman 1. lestrarhálvu (17 vikur).

### LÆRUGREINIR:

- Ástøði og arbeiðshættir
- Sálarfrøði
- Sosiologii
- Búskaparætlanir
- Sosialmedisin/Psykiatri
- Almannarættur
- Familjurættur
- Borgarligur rættur
- Revsirættur
- Fyrisingarkunnleiki

### UPPTØKUKRØV:

1. Umsøkjarar skulu vera fyltir 18 ár.

2. Vanliga skulu teir hava royndir (minst 1 år) úr arbeiðslivinum.

3. Umsøkjarar skulu hava tikið prógv frá 9. ella 10. flokki i minst 2 lærugreinum.

4. Tað er krav, at tey lesandi duga bæði grønlandskt og danskt.

Frávik kunnu gerast í krøvunum.

Frálæran verður givin á grønlenskum ella donskum máli, alt eftir hvat mál lærarin tosar.

### PRÓVTØKA:

Próvtøkuhættirnir eru:

1. Munnlig próvtøka
2. Skrivlig próvtøka
3. Verkætlan
4. Próvtøka í bólki við verkætlan sum grundarlag.

Tað verður tilskilað á próvnum, á hvønn hátt hin lesandi hefur staðið royndina.

Symboltekst.



Teoriundervisning

Projekt

Kursus

Læseferie

Faglig afrunding

Evaluering/eksamen

Feltarbejde

Indtroduktion/planlægning

Praktikforberedelse

Valg af studieretning

Internat

Basis uge:

- 1 Indtroduktion
- 2 - 8 Temset udd.
- 9 Midtvejsevaluering
- 10 Socialmedicin
- 11 - 15 Temset familien
- 15 - 17 Miniprojekt
- 17 Forvaltningskundskab.

4. semester uge:

- 1 - 24 praktik

2. semester uge:

- 1 - 5 Socialt arbejde generelt
- 5 - 8 Familien generelt
- 8 - 11 Projekt
- 11 - 13 Kursus
- 13 Evaluering af projekt
- 14 - 18 Boligtenact
- 18 Feltarbejde
- 19 Evaluering feltarbejde
- 20 Psykiatrik kursus
- 21 Planlægning af 3. sem
- 22 Faglig afrunding
- 23 Kreativitetsuge

5. semester uge:

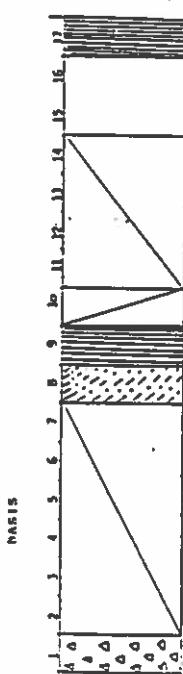
1. Indtroduktion/planlægning
- 2 Internat
- 3 - 6 Temset familien og institution
- 6 Kursus Psykiatri
- 7- 10 Temset alkoholmisbrug
- 10 Kursus sorg og krise
- 11-14 temaet handicap
- 14 Kursus økonomi
- 15-18 Kriminalitet

3. semester uge:

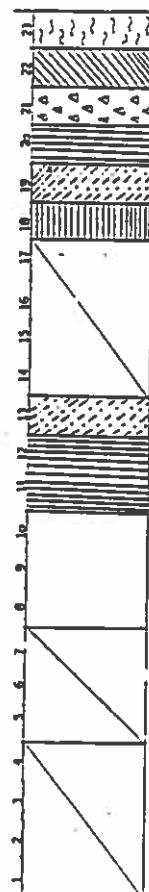
- 1 Indtroduktion/planlægning
- 2 - 5 Arbejdsmarkedesforhold
- 5 Forvaltningskundskab
- 6 - 10 Temset unge
- 10 - 14 Projekt
- 14 Praktikforberedelse
- 15 Evaluering af projektet
- 16 Forvaltningskundskab
- 17 Kreuzege

6. semester uge:

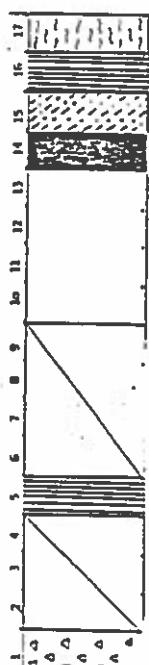
- 1-3 Kursus civilret
- 3 Kursus skatteret
- 4- 8 Faglig afrunding
- 8 Læseferie
- 9 Eksamens sociologi /økonomi
- 10-22 Projekt
- 22 Læseferie
- 23 Eksamens teori/metode og socialret. og forvaltningskundskab



1. SEMESTER



2. SEMESTER



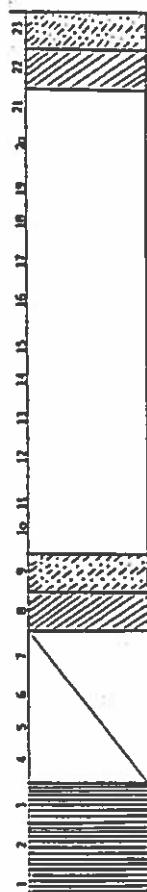
3. SEMESTER

6 månaders praktik.

4. SEMESTER



5. SEMESTER



6. SEMESTER

## SOSIALRLÁDGEVAÚTBÚGVINGAR Í SVØRÍKI

### Útbúgvigarstöð:

Universitetini í Stockholm, Göteborg, Lund, Umeå, "högskolerna" í Örebro og Östersund og kirkjuligi stovnurin Sköndals institut-  
tet (undir Stockholms högskoleregion).

### Upptökukrøv:

Vanlig til universitet + valgreinirnar matematikk og samfelags-  
kunnleika.

Útbúgvingarnar eru á universitetsstigi, kallaðar "sociala lin-  
jen".

Sköndalsinstituttet hevur serlig fyrireikingarskeið fyri tey,  
sum ikki lúka upptökukrøvini (1 hálva).

### Tíð:

Vanliga 140 stig (1 stig = fulltiðarlestur i 1 viku) tvs. 7  
lestrarhálvur á 20 p. + eftirútbúgvingskipanir: 10 s, 30 s og  
60 s. (Prógvið eftir 7. lestrarhálvu kallast "socionom").

### Undirvisningarhugsan:

Á öllum lærustovnum er praktikk i 2 hálvur (2x20 s) í 3. og 6.  
hálvu, men ógvuliga ymiskt er, hvussu býtið er millum  
skeiðundirvisning og projektundirvisning. Onkustaðni er  
lærarastyrda undirvisningin (við mótskyldu) t.d. bert 10 t/v,  
restin projektarbeiði av ymiskum slag. (Har verður undirstrikað  
í lestrarleiðbeiningini, at tey lesandi eiga at rokna við eini  
arbeiðsviku uppá 40 t!). Aðrastaðni er lærarastyrdi parturin  
størri, men lærugreinar og evnisumráði verða vigað í stigum í  
mun til samlaðu lestrartíðina, t.d.

## ØREBRO

TERMIN 1	Intro- duktion 1 p	Metoder i socialt arbete 2 p	Stats- kunskap 5 p	Samhälls- ekonomi 6 p	Sociologi 6 p
TERMIN 2	Psykologi 6 p		Socialpsykologi		
TERMIN 3	Juridik 15 p				Metoder i socialt arbete 5 p
TERMIN 4			Studiepraktik I 20 p		
TERMIN 5	Praktik- uppfölj- ning 1 p	Samh- och bet vet teori och metod Statistik 7 p	Metoder i socialt arbete med praktikförberedelse		
TERMIN 6			Studiepraktik II PM-arbete knutet till praktikpl. 20 p		
TERMIN 7			C-kurs i socialt arbete 20 p		

Summastaðni eru nokur skeið fri at velja, sum hvört verður mett til 2 s. Útbúgvingin tykist ikki vera samskipað við aðrar útbúgvingar á annan hátt enn tað, allar universitetsútbúgvingar hava við hvørja aðra at gera.

### Próvtøkuhættir:

Bæði munlig próvtøka og skrivligar uppgåvur/arbeiði til dømingar. Bólkar kunnu arbeiða saman til próvtøku, men tað skal kunna bera til at gera einstaklinga próvdómar.

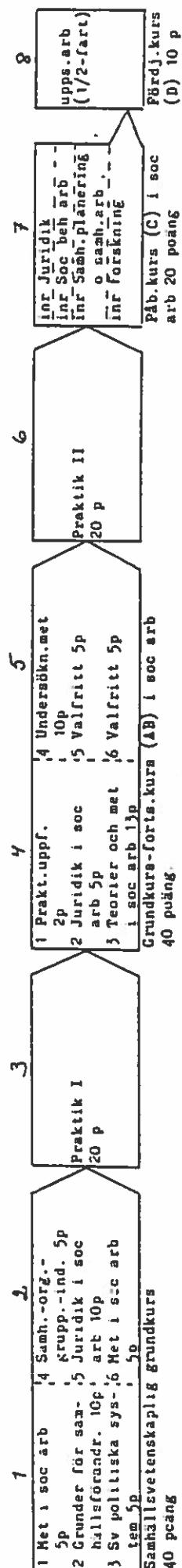
### ØSTERSUND

	Frivillig forkar-förberedande kurs i socialt arbete	Summa 150 poäng 10 poäng	
7	Alternativa kurser. Socialt arbete med inriktning mot:  1. Samhällsarbete 2. Socialrätt 3. Psykosocialt arbete	Summa 140 poäng 20 POÄNG	
6	Studiepraktik	20 POÄNG	
5	Socialt arbete 14 p  Integrerad teori och prakuk 6 p	Rättskunskap 5 p Samhällsplanering 4 p Social metodik 5 p Psykologi 2 p Socialrätt 2 p Social metodik 2 p	20 POÄNG
4	Teori och metod i socialt arbete	Social metodik 2 p Socialpolitik med samhällsökonomi 6 p Sociologi 4 p Samhällsv. metod m statusök och data 8 p	20 POÄNG
3	Studiepraktik	20 POÄNG	
2	Grundkurs 12 p  Introduktionskurs 12 p  Grundkurs 8 p	Psykologi 7 p Socialrätt 6 p Social metodik 7 p  Socialpolitik 4 p Sociologi 4 p Social metodik 4 p  Rättskunskap 4 p Rättskunskap 4 p	20 POÄNG
TERMIN I			20 POÄNG

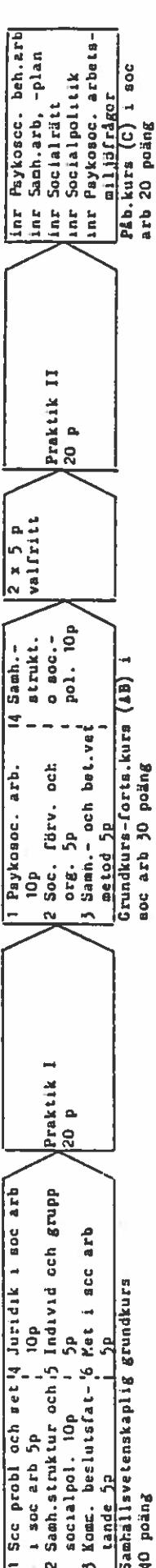
Bilaga 2

ÖVERSIKT ÖVER SOCIALA LINJER: Innehåll

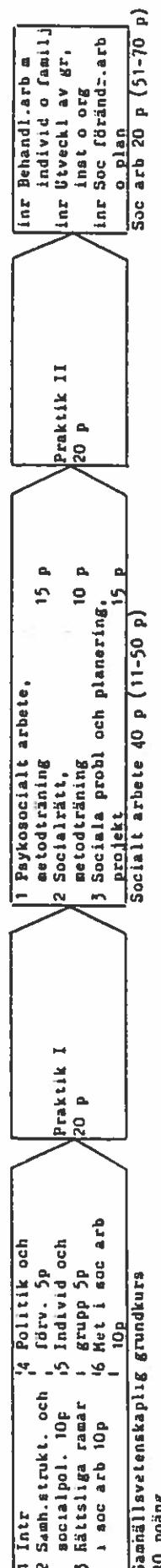
STOCKHOLM (lokal utb. plan 1984)



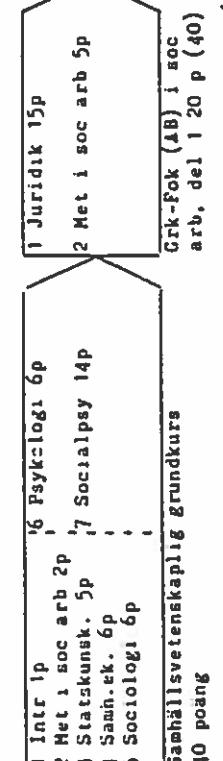
GÖTEBORG (ICKEL utb.plan 19E6)



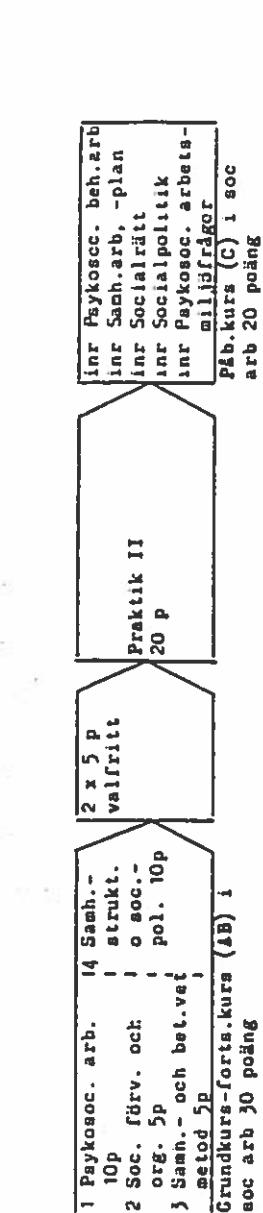
Lund (sekstal nub. plau 1985)



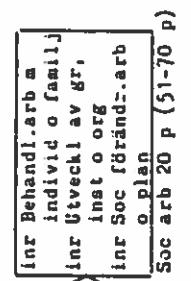
Bilancio Finanziario



8  
9  
10



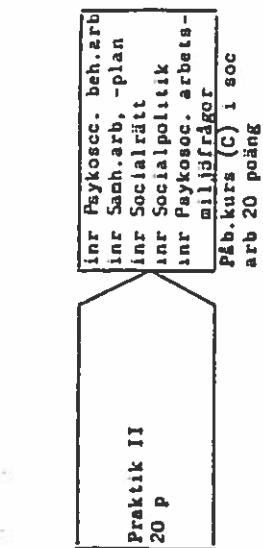
inr	Psykosoc.	beh. arb.
inr	Sach. arb.	-plan
inr	Social rätt	
inr	Socialpolitik	
inr	Psykosoc.	arbeta- militärfärgor
Påb.kurs (C)	i soc	
arb	20 poäng	



Inr Behandl.arb	Pab.k (C)
Inr SämHällsarb.	i soc arb
Inr Social plan.	20 poäng

Inrikningar enligt  
kursplan för stud  
funktionär → V86

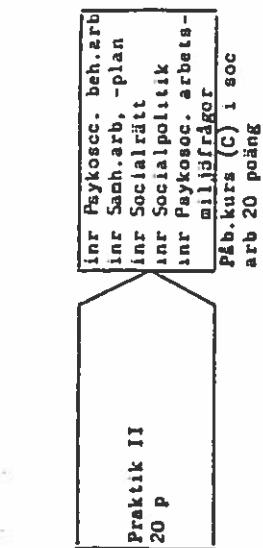
6	Praktik II 20 p	Päb.Kurs (C) i sac arb 20 poäng
7	Inr_Juridik -Inr_Soc beh arb - -Inr_Soci. plånträning -Inr_Forsknings -arb	Pärdj.kurs (D) 10 p
8	upps. arb (1/2-far)	Pärdj.kurs (D) 10 p



inr Behandl.-arb a individ o familj	inr Utveckl av gr. inst o org	inr Soc förändr-arb o. plan	Soc arb 20 p (51-70 p)
--	----------------------------------	--------------------------------	------------------------

**Praktik II  
med FN-arbete 20 p  
(15+5 p)**

Kursplan saknas för nya utbildningarna

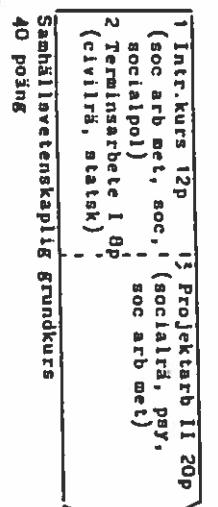
inr Behandl.-arb a individ o familj	inr Utveckl av gr. inst o org	inr Soc förändr-arb o. plan	Soc arb 20 p (51-70 p)
--	----------------------------------	--------------------------------	------------------------

**Praktik II  
med FN-arbete 20 p  
(15+5 p)**

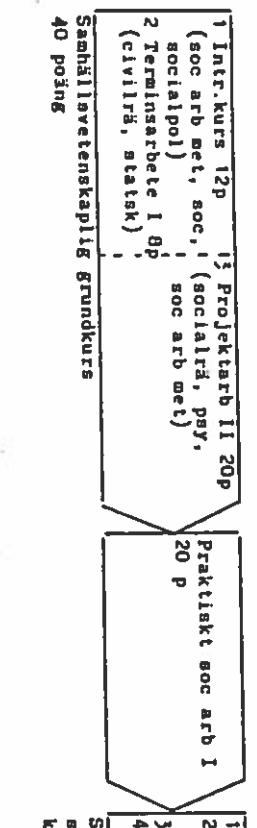
Inrikningar enligt  
kursplan för stud  
funktionär → V86

ÖVERSIKT ÖVER SOCIALA LINJEN (forts.)

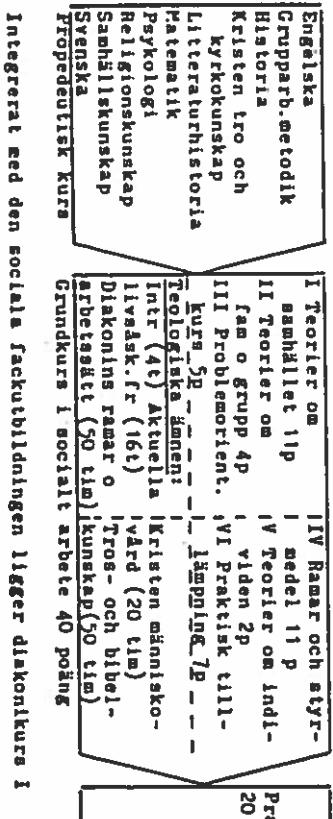
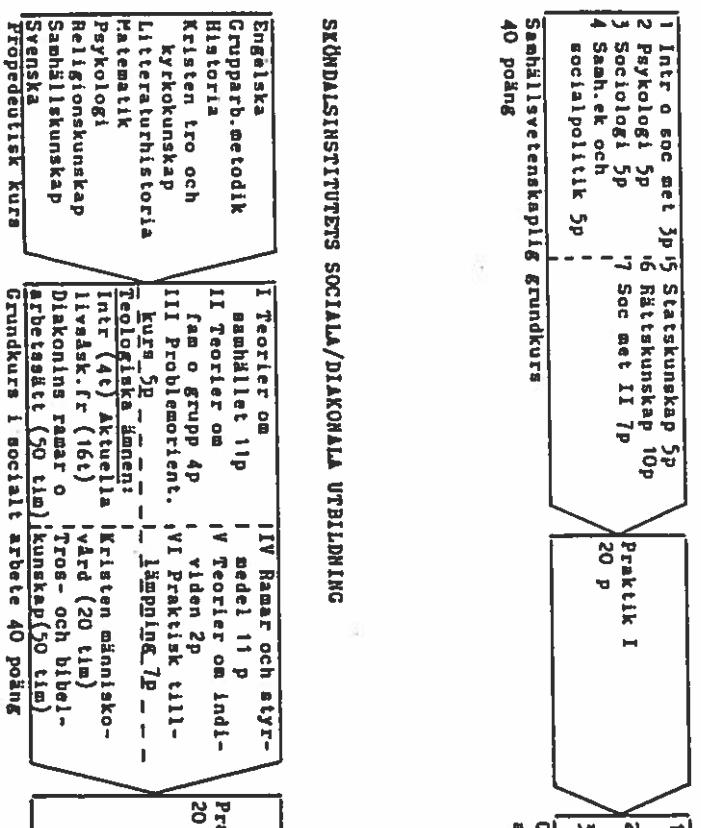
**ÖSTERSUND (lokal utb.-plan 1980)**



**UMEL (kursplan 1987)**



**SKÖNDALSIINSTITUTETS SOCIALA/DIAKONALA UTBILDNING**



Integrerat med den sociale fackutbildningen ligger diskonkurs i

## SOSIALRÁDGEVARAÚTBÚGVINGIN Á SOSIALU HÁSKÚLUNUM í DANMARK

Útbúgvigarstöð: Keypmannahavn, Århus, Odense og Esbjerg.

Tið: Lestrartiðin er 3 ár, skift sundur í 6 lestrarhálvur. Í 3.-4. lestrarhálvuni er starvsvenjing í 5 mánaðar.

Samlestur: Ongin.

### Lærugreinir og lærugreinabýti:

	minsta tímatál
1) Almannalrættur	120
2) Borgarligur rættur, familjurættur, rættarskipan	60
3) Arbeiðsmarknaðarkunnleiki	60
4) Fyrisingarkunnleiki	60
5) Samfelagsgreiðsla, sosial- og arbeiðsmarknaðarpolitikkur	80
6) Búskaparlig skipan	60
7) Sosiologi	60
8) Sálarfrøði	60
9) Psykiatri og sosialmedisin	50
10) Ástøði og arbeiðshættir í sosialum arbeiði	120

Arbeiðsuppgávur: Evnisökini verða tilrættisløgd út frá eini samanseting av frammanfyrinevndu lærugreinabýti og tvørfakligum arbeiðsuppgávum. Studulsskeið til tvørfakligu arbeiðsuppgávurnar kunnu haldast.

Endamálið við arbeiðsuppgávunum er at tey lesandi:

- fáa eitt tvørfakligt heildarinnlit um sambandið imillum samfelagsbygnaðin og teimum harav fylgjandi umstøðum hjá tí einstaka.
- gerast fór fyri at meta um tey viðurskifti, ið eru atvoldin til sosialar trupulleikar og til at nýta hesa vitan í dagliga arbeiðinum.

Arbeiðsuppgávurnar verða býttar í 2 málsoði:

- 1) Sosialt arbeiði - tann einstaki, familjan og samfaginið.
- 2) Sosialt arbeiði - stovnar.

Bygnaður: Innan fyri karmin í reglugerðini tilrættisleggur skúlin sjálvur meira nágreiniliga:

- 1) Undirvisingatímatalið fyri lærugreinirnar (Jvm. við minsta tímatalið).
- 2) Talið av arbeiðsuppgávum, tiðarskeið fyri hesar og krøv til uppgávurnar mett eftir arbeiðsþróum hjá næmingunum.
- 3) Evnisval fyri arbeiðsuppgávunum, um vegleiðing og aðra undirvising, ið stuðlar arbeiðsuppgávunum.
- 5) Fakliga vegleiðing og skeið í samband við starvsvenjingina.
- 6) Tilrættislegging av vegleiðing fyri tey lesandi.
- 7) Tiðarskeiðini fyri royndir í lærugreinunum og arbeiðsuppgávunum.

Upptökukrøv: Upptiknir verða umsøkjarar, ið hava vinnulívsroyndir í minsta lagi 9 mánaðar og sum hava tikið eitt av hesum hesum prógvum:

- 1) Studentsprógv.
- 2) Hægri Fyrireikinga-prógv.
- 3) Hægri Handilsprógv.
- 4) Hesar stakroyndir á HF-stigi: danskt, enskt, samfelagsfak og støddfrøði sum felagsfak.
- 5) Prógv í fremmandum londum, ið verða góðkend sum likastillað við frammanfyrinevndu prógv.

Skúlarnir kunnu taka næmingar inn, sum ikki hava staðið nakað av nevndu prógvum, um mett verður, at hesir hava tær neyðugu fortreytir til at gera útbúgvingina lídna. Tilík undantaksloyvi verða tó ofta givin við teirri treyt, at umsøkjarin hefur staðið ávisar royndir, ið mettar eru neyðugar, innan eitt ávist tiðarskeið.

Um talið av umsøkjarum, ið lúka nevndu treytir, er störri enn talið av verandi plássum, verða umsóknirnar mettar út frá hesi stigtalsskipan:

- 1) próvtokuúrslitunum, miðalpróvtal 9 og uppeftir gevur 1 stig.
- 2) longdin av vinnulívsroyndunum umframt teir kravdu 9 mánaðirnar. Býtið av hesum er soleiðis: 18-23 mánaðir = 1 point, 24-29 mánaðir = 2 stig, 30 mánaðir = 3 stig.
- 3) Luttøka á góðendum skeiðum á háskúla, húsarhaldsskúla o.t. í minst 16 samanhangandi vikur gevur 1 stig. Uppihald í útlondum í minst 16 samanhangandi vikur gevur 1 stig.

Samanlagt kunna í mesta lagi verða givin 6 stig.

Próvtøka og próvtøkuhættir: Skrivlig roynd er í lærugreinunum almennarættur, familjurættur, borgarligur rættur og rættarskipan, fyrisingarkunnleiki, kunnleiki um arbeiðsmarknað og búskaparlig skipan.

Skrivlig og/ella munnlig roynd er í lærugreinunum samfelagsgreiðsla, sosial- og arbeiðsmarknaðarpolitikk, sosiologi, sálarfrøði og sosialmedisin og ástøði og arbeiðshættir.

Fleiri próvtøkur kunnu haldast í hvørji lærugrein og fleiri lærugreinir kunnu koma í somu próvtøku.

Próvtøka í lærugreinunum sosiologi, sálarfrøði, psykiatri og sosialmedisin kann gerast fyri hvørja lærugrein fyri seg hóast lærugreinirnar verða savnaðar í eina arbeiðsuppgávu.

2 próvmet verða givin fyri arbeiðsuppgávurnar, ein fyri hvört evnisøki.

Grundarlagið fyri próvmetini av arbeiðsuppgávunum er ritgerðin og ein samrøða. Próvtøkan kann skipast sum bólkaroynd, men próvmetini verða givin ti einstaka, mett út frá hansara/hennara parti.

## SOSIONOMÚTBÚGVINGIN í ÅLBORG

Tið: 3 ár, bytt upp i 6 lestrarhálvur.

Samlestur: 1 samfelagsvisindaligt støðisár.

Lærugreinir, uppgávur og arbeiðsbýti:

- 1) Uml. 1/2 av lestrartíðini verður arbeitt við tvørfakligum uppgávum.
- 2) Skipað verður fyrir skeiðum í samband við arbeiðsuppgávurnar. Uml. 1/4 av lestrartíðini fer til luttøku á hesum skeiðum.
- 3) 1/4 av lestrartíðini fer til hesi evnisøki, ið eru bytt soleiðis:

1) Ástøði og arbeiðshættir	1/2
2) Samfelagsfak og sálarfrøði	1/4
3) Lögfrøðisligar lærugreinir.	1/4

Bygnaður: 1 støðisár og ein yvirbygnaður.

Í støðisárinum verða í minsta lagi tvær arbeiðsuppgávur kravdar.

Í arbeiðsuppgávunum verða viðgjörd samfelagslig viðurskifti við støði í hesum visindaligum greinum: búskaparlig -, søgulig -, sosiologisk -, og statsvisindalig grein. Viðgerast skal í minsta lagi triggjar av hesum greinum.

Umframt at viðgerast skulu nevndu greinir eигur ein partur av hesum økjum at verða viðgjördur: politologisk -, fyrisingarlig -, umsitingarlig -, sosialpsykologisk -, psykologisk og sosial viðurskifti.

Yvirbygningurin er byttur upp i 4 lestrarhálvur (3. - 6. lestrarhálva).

Í 4. ella 5. lestrarhálvu fara næmingarnir í starvsvenjing.

Í ti ástøðiliga partinum í yvirbygninginum verður arbeitt við hesum uppgávum:

3. lestrarhálva: Ein uppgáva um arbeiðsuppgávurnar og -umstøðurnar hjá sosialráðgevarunum. Ein uppgáva um bráðfeingis formin av teimum sosialu trupulleikunum hjá ti einstaka sett í samband við formin av teimum verandi sosialu trupulleikunum.

4. ella 5. lestrarhálva: Ein uppgáva um formin av verandi sosialum trupulleikum. Evnið eигur at verða sett í samband við onnur evnisøki, soleiðis at lýst verður ein heildarmynd av sosialum trupulleikum.

6. lestrarhálva: Ein uppgáva um formin av verandi sosialum trupulleikum. Evnið eigur at verða sett í samband við onnur evnisøki, soleiðis at lýst verður ein heildarmynd av sosialum trupulleikum.

Upptökukrøv: Upptiknir verða umsökjarar, ið hava staðið eitt av hesum prógvum:

- 1) Studentsprógv
- 2) Hægri Fyrireikingarprógv
- 3) Hægri Handilsprógv
- 4) Hesar stakroyndir á HF-stigi: danskt, enskt, samfélagsfak og støddfriði sum felagsfak.

#### Próvtøkuhættir

- 1) Endaliga próvtøkan á støðisárinum hevur støði i arbeiðsuppgávunum.
- 2) Endaliga próvtøkan av útbúgvingini hevur støði i arbeiðsuppgávuni, ið er gjörd í 6. lestrarhálvuni umframt í innihaldinum, ið viðgjört er í öllum 4 lestrarhálvunum.

## SOSIALRÁÐGEVAÚTBÚGVING Í NOREGI:

Í Noregi eru 5 skúlar, sum útbúgva sosialráðgevar, sositionomar, sum tað eitur á norskum:

Norges kommunal- og sosialhögskole  
 Sosialhögskolen, Stavanger  
 Sosialhögskolen, Trondheim,  
 Högskolesentret i Nordland,  
 Diakonhjemmets Sosialhögskole.

Teir báðir fyrst nevndu skúlarnir útbúgva eisini barnaverndarpedagogar.

Rådet for Sosialarbeiderudtanning, RSU, ger rammuætlun fyrir sosialráðgeva- og barnaverndarpedagogútbúgviningina. Í RSU sita umboð fyrir fakfelögini, háskúlarnar, brúkarastovnar, sosialumsitingina og politisk umboð, íalt 13 umboð. Seinasta rammuætlanin er frá 1984. Innihald, bygnaður, undirvísingarhættir og próvtókuhættir verða ásettir eftir rammuætlanini.

### 2. Undirvísingarhugsan

- fyrilestrar
- lærarastýrd seminar fyrir bólkum
- bólkaarbeiði við arbæiðsuppgávum
- lesiringar
- projektarbeiði í bólkum við 5 - 6 lesandi við læraravegleiðing
- starvsvenjing við vegleiðing av sosialráðgeva
- projektpraksis við læraravegleiðing
- rolluspæl við sjónbandi og venjingar í sosialum arbeiðii
- skrivligar uppgávur
- sjálvlestur

### 3. Lærugreinabytti

Útbúgvingin er býtt uppi 60 stig, 20 stig hvort árið.

1 stig er 2 arbeiðsvikur, og ein arbeiðsvika er 40 arbeiðstimar.

1 stig = 2 arbeiðsvikur =  $2 \times 40$  t. = 80 arbeiðstimar.

ástøði telur 28 stig og er býtt soleiðis millum lærugreinirnar:

Samfelagsvitán 10 stig  
 Sálarfrøði 8 stig  
 Sosialpolitikkur og løgfrøði 10 stig.

Sosialt arbeiði ástøði og starvslára telur 32 stig og er býtt soleiðis millum lærugreinirnar:

Starvslára 14 stig  
ástøði 18 stig.

14

#### OBLIGATORISKE FAGKOMPONENTER I SOSIONOMUTDANNINGEN

Studiet omfatter til sammen 60 vekttall, dvs. et 3-årig fulltidsstudium. Studiet består av følgende obligatoriske deler: Sosialt arbeids teori og praksis, samfunnskunnskap, atferdsfaglige emner, sosialpolitiske og juridiske emner.

Studiet vektes slik:

<p><b>Samfunnskunnskap, her inngår emner fra:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sosiologi</li> <li>- sosialøkonomi</li> <li>- stats- og kommunalkunnskap</li> <li>- sosialantropologi.</li> </ul> <p style="text-align: center;">10 vekttall</p>	<p><b>Sosialt arbeids teori og praksis:</b></p> <p>14 vekttall nytes til <u>praksisopplæring</u>, hvorav 10 vekttall skal nytes til praksisopplæring hvor saksbehandling, rådgivning og behandlingsarbeid inngår.</p> <p>18 vekttall nytes til sosialt arbeids teori, hvorav 10 vekttall foreslås av høgskolen.</p> <p>Det skal arbeides med felles elementer og følgende arbeidsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- planlegging, samfunnsarbeid, administrasjon</li> <li>- budsjettarbeid og utredning</li> <li>- saksbehandling og forvaltning</li> <li>- samtaleteknikk og intervjuing</li> <li>- informasjons- og opplysningsarbeid</li> <li>- behandling og oppdragelse</li> <li>- rådgivning og konsultasjon</li> <li>- velferds- og trivselsarbeid.</li> </ul> <p style="text-align: center;">32 vekttall</p>
<p><b>Atferdsfaglige emner, her inngår emner fra:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- psykologi m/ mentalhygiene og psykiatri,</li> <li>- sosialmedisin.</li> </ul> <p style="text-align: center;">8 vekttall</p>	
<p><b>Sosialpolitiske og juridiske emner:</b></p> <p>Her inngår emner som arbeidsmarkedspolitikk, sosiallovgivning med trygdesystemet.</p> <p style="text-align: center;">10 vekttall</p>	

Det forutsettes at høgskolen arbeider med å samordne fagkomponentene. Høgskolen bestemmer selv når i studiet de ulike delene legges. I overensstemmelse med innholdsbeskrivelsene på følgende sider utarbeider høgskolen en studieplan som sendes rådet til godkjenning.

#### 4. Longd

Útbúgvingin tekur trý ár. Hon er ein yrkisvend útbúgving á háskúlastöði.

#### 5. Samskipan við aðrar útbúgvingar.

RSU ger rammuætlan fyri bæði sosialráðgeva- og barnaverndarpedagogútbúgvingarnar. Hesar útbúgvingar verða kallaðar sosialútbúgvingar. Tað verður arbeitt við ætlanum um at samskipa partar av hesum útbúgvingum.

#### 6. Upptøkukrøv

Studentsprógv ella aðra 3 ára viðari búgving, við einum ávisum kunnleikak i norskum, samfelagsfrøði og sögu. Eisini ber til hjá 25 ára gomlum við minst 5 ára starvsroynndum eftir serligum reglum at sleppa í útbúgvingina.

#### 7. Próvtøka og próvtøkuhættir

Í mesta lagi 2 próvtøkur hvørja lestrarhálvu og minst 1 próvtøka hvört lestrararár.

Í mesta lagi 6 próvtøkur i trý ár.

Hvør próvtøka skal fevna um minst 5 stig.

Próvtøkuhættirnir kunnu vera:

Skrivlig og munnlig próvtøka  
Bólkapróvtøka  
Heimapróvtøka við skrivligari uppgávu

Minst tveir ymiskir próvtøkuhættir skulu vera tey trý árini.

#### 8. Pensum

Pensum ca. 8.000 síður, 75 % kravt, 25% valfrítt.

Listi yvir tilfar, sum nevndin viðvikjandi sosialráðgevarauðbúgving higartil hevur fингið til kunningar:

1. Betænkning fra arbejdsgruppen nedsat vedrørende socialrådgiveruddannelsen (Grønland). Ø.
2. Studieordning for Den Sociale Højskole 1982 (DK). ✓
3. Studievejledning for Den Sociale Højskole 1983 (DK). Ø
4. Socialformidleruddannelsen (DK), (Betænkning nr. 818, juni 1977).
5. Honoreringsregler for De Sociale Højskoler (DK 1982).
6. Bekendtgørelse om styrelse af de sociale højskoler (DK - nr. 424, 1987).
7. Bekendtgørelse om optagelse ved socialrådgiveruddannelsen på de sociale højskoler (DK - nr. 322, 1987).
8. Bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen på de sociale højskoler (DK - hr. 191, 1987).
9. Bekendtgørelse om indskrivning m.v. og orlov ved vide-regående uddannelsesinstitutioner (DK - nr. 117, 1988).
10. Socialuddannelsen 1988/89 (Danmarks Forvaltningshøjskole).
11. Studiehåndbog. Socialformidleruddannelsen 1988/89. (Danmarks forvaltningshøjskole).
12. FRÁSØGN frá skeiðinum, um spjaðing av sosialu umsitingini, sum var i "Effata" 21. - 22. jan. 1988. Ø.
13. Uddannelsen til socialrådgiver. (Den Sociale Højskole, København Ø, 1987). Ø.
14. "Metning um tørv i samband við möguligan stovnsetan av sosialrāðgevarauðbúgvingi í Føroyum". Ø.
15. Løgtinslög um læraraðbúgving (nr. 69, 1980).
16. Særstudieordning for socionomi (Roskilde Universitetscenter okt. 75)
17. Studievejledning for Socionomipraktikken (Roskilde Universitetscenter juni 78)
18. Dömi um starvslýsingar frá Den sociale Højskole i København
19. Evniss- og bókalisti fyri skeið á Den sociale Højskole i København, hold 85-87. (tilsamans 47 A4-ørk) Ø
20. Yvirlit yvir skeiðini á Føroya Lærarskúla 1988-93 (skitsa)
21. Utbildningspolitiskt Program fastställt vid SSR's kongress 1987.
22. Time- og fagfordeling for socialrådgiveruddannelsen 2.-6. semester (GR). Ø
23. Inunnik-Isumaginitussanut-Hiniarfík (GR). Ø

24. Utbildning för sosialt arbete UHÄ - rapport 1988-1 (S)
25. Utredningsrapport fra Nämnden for Socionomutbildning 1976 (S)
26. Studier i Högskolan 1989/90 (S)
27. Utbildningsbeskrivning 1989/90 AES (S)
28. Reglement forrådet for sosialarbejderutdanning (N)
29. RSU-årsrapport 1986 (N)
30. RSU-årsrapport 1987
31. Rammeplanen for sosionomutdanning, august 1987. (N)
32. RSU-rapport nr. 2, 1988
33. RSU-rapport nr. 5, 1988 (vedrørende omlegning av sosialarbeiderutdanningerne) (N)
34. Informationsbrosjyre om sosialarbeiderutdanningene. (N)
35. Søkervejledning 1988 (N)
36. Finnmarks distrikthøgskole: Integrest undervisning for sosionomer og barnevernspedagoger. (N)

Finnur Helmsdal og Marjun Sigurðsdóttir hava í arbeiðsørindum í Danmark vitjað á Den sosiale Højskole i København og Forvaltningshøjskolen og kunnað seg við útbúgvingarskipanirnar har.

Nevndin hevur havt vitjan av leiðsluni fyri sosialráðgevaútbúgvini í Grónlandi. (Nukakuluk Kreutzmann og Assi Narup), sum voru í Føroyum at kunna seg við almannaskipanina her. Tær greiddu nevndini frá sosialráðgevaútbúgvingini í Grónlandi.

Uppskot til upptökukrøv  
til sosialráðqevaútbúgvingina.

Minst 2 ára skúlagongd aftaná fráfaringarroynd fólkaskúlans, sum t.d. HF- ella studentsprógv, ella aðra útbúgving ella virksemi, sum kann metast javnt við hetta (t.d. handilsskúli, kommunal/umsitingarlig útbúgving o.t.)

Umframt hesi formligu krøv gagnar tað til upptöku, at tann lesandi hevur verkligar royndir. Siktið verður upp at ein útbúgvingarleiðsla verður sett at taka sær av útbúgvingini, herundir at seta næri krøv til eina stigtalsskipan fyri, hvussu nögv próvtøkuúrslit og verkligar royndir telja, umframt næri reglur um frávik frá omanfyrstandandi meginreglum.

Útbúgving, ið er fingin aðrastaðni, kann koma lesandi til góðar og möguliga verða roknað upp í útbúgvingina.

Mælt verður til, at tá ið tað verður tikið upp til hesa útbúgving, verður havt í huga at fáa ein flokk við lesandi, sum hava so ymiskar samfélagsligar royndir sum gjørligt, umframt at tey eisini verða í ymiskum aldri.

ALMANNARÄTTUR

120 skeiðtimar + 12 til uppgávuvugleidiðing.

Endamál:

- at tann lesandi fær vitan um og skil á grundhugsjónunum í almannapolitikkinum og almannahóggávuni umframt kunnleika um tulkingarreglur.

Innihald:

- tiltök, ið samfelið setir í verk til tess at býta samfelagságóðan.
- Rættarreglur, rættarkeldur, lögartulking og lögargreining, heruppií almannarættarlig grundheiti.
- Skipanin í almannahóggávuni og almannaumsitingini. Mannagongdin í kærumálum og kærustovnar.
- Allar almannahögirnar so sum barnaforsorgar, forsorgar-, dagpeninga og pensjónslógin. Serforsorgarökið, heimahjálpin, heilsuróktin, vanlukkutrygging, barnastyrkur, vardar íbúðir, íbúðarmál, umframt kunnleika til stovnar, serliga sertiltök á stovnum og stovnar, sum eru skipaðir undir almannakervinum.
- Við verkætlunararbeiði og venjingaruppgávum verður tryggjað, at hin lesandi hefur innlit i og dugir at arbeiða við at loysa sosialar spurningar um almannarættin.

METINGARKRÖV.

Hin lesandi skal

- sýna, at hann hefur yvirlit yvir bygnaðin í almannahóggávuni
- duga at brúka reglurnar í almannahóggávuni til at loysa givnar trupulleikar t.d. innan karmarnar í forsorgar-, barnaforsorgar- og dagpeningalóginí.
- duga at brúka ásetingarnar í pensíónslógum til játtan og áseting av pensiónum.
- duga at finna fram á lögargreinir í nevndu lögum og aðrari lóggávu, sum hava týdning fyrir at loysa ávisar greitt uppsettar trupulleikar við fyridomi í samfélagsveruleikanum.

Venjingaruppgávur:

4 venjingaruppgávur verða settar í 4 teim fyrstu lestrarhálvunum tilsamans.

Próvtøka:

Skrivlig einstaklingapróvtøka eftir 4. lestrarhálvu.

BORGARLIGUR RÄTTUR, FAMILJURÄTTUR, RÄTTARGANGUR V.M.

60 skeiðtimar + 6 timar til uppgåvuvegleiðing

Endamál:

- at tann lesandi fær vitan um og skil fyri teimum rätтарreglum, ið skipa rättindini og skyldurnar hjá borgarunum.

Innihald:

- Familjurättarlig viðurskifti i samband við gifting og hjúnaskilnað; rätstarstöðan hjá børnum i hjúnalagi og uttanfyri; rätstarstöðan i hjúnalagslikum viðurskiftum; myndugleikin hjá foreldrum og verjum; ættleiðing; arvur og skifti; fosturtøka og sterving (sterilisation).
- Borgarligur rättur: at gera og halda sáttmálar, endurgjald, skaðabót og trygging, ognar- og leiguibúðir.
- Skattarättur: fyribils skráseting, sjálvuppgåvan, skattauppgerð, minstukrøv um roknskap, skattliga viðgerðin av almanna-veitingum.
- Rätstarstöðan i samband við almennar og privatar skráir.
- Borgarligt rättarmál, um mál, sum koma fyri rättin, tvingsilsfyriskipanir, figgjarnám, rättafhjálp.
- Revsirättarmál: Revsiverd viðurskifti, virksemin hjá ákæruvaldinum og dómsvaldinum, rättindini hjá tí ákärda í einum sakarmáli, revsihættir, rättindini hjá fólki í varðhaldi, brotsmálaumsorgin.

Metingarkrøv:

- Hin lesandi skal duga
- at lýsa týdningarmestu rättareglurnar á ökinum.
- minnast lögfrøðisligar orðingar, sum verða bruktar í rättajavgerðum og greiða frá týdningi teirra.
- at kenna aftur rättaligar spurningar, sum eru partar av givnum almannaspurningum.
- at veita viðskiftafólki vegleiðing um teirra rätstarstöðu í givnum trætumálum/-ósemjum, og duga at upplýsa um möguleikarnar fyri rättafhjálp.

Venjingaruppgåvur: 3 uppgåvur verða settar í 1. og 2. lestrarhálvu tilsamans.

Próvtøka:

Skrivlig einstaklingauppgáva eftir 2. lestrarhálvu.

## FYRISITINGARKUNNLEIKI

60 skeiðtimar + 6 timar til uppgávuvegleiðing.

Endamál:

- at tann lesandi vinnur sær vitan um og skil fyrir skipan og bygnað hjá almennari fyrisiting, bæði kommunalari fyrisiting og landsfyrisiting.
- at tann lesandi vinnur sær kunnleika til mannagongdin, tá ið avgerðir verða tiknar í almennari fyrisiting, heruppi eisini mannagongdin viðvikjandi málsviðgerð, viðvikjandi almennum innliti í fyrisitingarsprungunar og viðvikjandi dagligu arb-eiðsgongdini í sosialráðgevarastarvinum.

Innihald:

- at tann lesandi ognar sær vitan og innlit i, hvørjar virðisáskoðanir (etiskar/moralskar og politiskar) liggja í samskiftinum millum hitt almenna og tann einstaka borgaran.
- bygnaður og skipan í almennari fyrisiting (kommunur, sýslur, land, statur).
- Kommunala fyrisitingarlógin
- Yvirlit yvir bygnað og skipan í hvørjum fyrisitingarstovni sær (heruppi uppgrávubýti millum stat, land og kommunur)
- fyrisitingarförleiki
- tagnarskyldan og upplýsingarskyldan
- fyrisitingarrættlig hugtök, heruppi reglurnar viðvikjandi almennum innliti í fyrisitingarsprungunar.
- kunning í almennum fyrisitingini og mannagongd viðvikjandi avgerðum, heruppi upplýsing um kærumöguleikar
- journaluppbygging og -viðlikahald
- eftirlit við almennum stovnum og byggimálum.
- skrásetingareftirlit.

### Metingarkrøv:

Hin lesandi skal duga at

- sýna vitan um innihaldið í lærugreinini
- lýsa tey týdningarmestu av rættarligu og fyrisitingarligu høgtókunum, ið galda í almennari fyrisiting
- minnast til og nevna lögfööilig/fyrisitingarlig orð og orðingar, sum hava týdning í almennari fyrisiting, og greiða frá týdningi teirra
- kenna aftur og flokka fyrisitingarligar spurningar, sum kunna taka seg upp meðan hann viðger almannamál.

- nýta reglurnar um upplýsingarskyldu og reglurnar viðvikjandi tagnarskyldu.

Venjingaruppgávur: 2 venjingaruppgávur verða at gera í 4. lestrarhálvu

Próvtøka: Skrivlig einstaklingaroynd í endanum á 4. hálvu

## ARBEIÐSMARKNAÐARKUNNLEIKI

60 skeiðtímar + 6 til uppgávuvegleiðing

Endamál:

At tann lesandi fær vitan um og skil fyri arbeiðsmarknaðinum og teim lögum og sáttmálum, ið skipa viðurskiftini á arbeiðsplássunum og millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum, herundir eisini vitan um arbeiðaraverndartiltök og fritiðarlógin.

Innihald:

- Felagini á arbeiðsmarknaðinum, teirra skipan og sinámillum avtalur, herundir ymisku endamálini hjá þortunum og endamálið við sáttmálum og lögum.
- Høvuðsfelagini, núgaldandi lögir og sáttmálar, herundir gerðarrættur, semingsstovnur, prístral, dómsavgerðir í arbeiðsrættarligum málum.
- Løgtingslögir, sum skulu verja arbeiðstakaran, t.d. arbeiðaraverndarlög, fritiðarlög, starvsfólkalög, lógin um ásetan av arbeiðstiðini, mynstring, minstalon, v.m. herundir eisini løgtingslögir, ið skulu loysa arbeiðsósemjur.
- Arbeiðsloysistiltök her heima og í hinum Norðurlondunum.
- Sambandið millum avtalurnar á arbeiðsmarknaðinum og almennu lóggávuna á ökinum.
- Útbúgvingarmöguleikar og krövini, arbeiðsmarknaðurin setir.

Metingarkrøv:

Hin lesandi skal duga at

- lýsa galldandi lögir fyri arbeiðsmarknaðin
- brúka tær lögargreinir í lógunum fyri arbeiðsmarknaðin, sum snúgva seg um rættindi einstaklinga til og möguleiki teirra fyri figgjárþjálp.
- lýsa tey evni, sum galldandi arbeiðsmarknað aravtalur fevna um.
- greiða frá hvat samband ávisar avtalur og lögir hava við samfelagsviðurskiftini, sum koma til sjónar í fórda figgjarpolitikkum, arbeiðsmarknaðarpolitikkum og almanna-politikkum.

Venjingaruppgávur:

2 uppgávur verða settar í 1. og 2. lestrarhálvu til samans.

Próvtøka:

Skrivlig einstaklingapróvtøka eftir 2. lestrarhálvu.

SAMFELAGSGREIÐSLA, SOSIAL- OG  
ARBEIÐSMARKNAÐARLÝSING

80 skeiðtimar + 8 til uppgåvuvegleiðing

Endamál:

- At tann lesandi fær vitan um og skil fyrir sosialu og figgjarligu menningini í samfelagnum gjøgnum tiðirnar, hvørjar fortreytir hava ávirkað menningina og hvørji almenn tiltök eru sett í verk, sum hava árin á livikorini og sosialu viðurksiftini hjá einstaklingum og bólkum.

Innihald:

- Sosiala og figgjarliga menningin av samfelagnum við atliti til menningina av framleiðslu og vinnuskipanini, herundir samfelagsbroytingin frá feudalum samfelag til kapitalistiskt samfelag og viðari fram.
- Broytingarnar í livikorum og fólkavöksturin, herundir flytingin av smáplássum til stórplássini; politiskar, fakligar og átrúnaðarligar avleiðingar av samfelagsbroytingum; mentanarbroytingarnar og ávirkan teirra á hitt einstaka húskið; almennar fyriskipanir, ið eru ætlaðar at minka um avleiðingarnar.
- Almennar fyriskipanir, ið ávirka vinnulivið og arbeiðsmarknaðin sum heild, herundir figgjar-, skatta-, bústaðar-, útbúgvingar-, arbeiðsmarknaðar- og sosialpolitikkur.
- Inntökubýtið og býtið av samfelagságóðanum og tey viðurksifti og sosialu kreftir, ið hava ávirkan á hesi.
- Sambandið millum broytingar í framleiðslu og vinnuskipanum øðrumegin og arbeiðskor og - umhvørvi hinumegin, herundir áhugamálini hjá pörtunum á arbeiðsmarknaðinum og möguleikar teirra at ávirka arbeiðskor og arbeiðsumhvørvi.
- Samfelagsligu fortreytirnar, ið stýra menningini á sosiala ökinum og sosialpolitikkum.
- Endamálið við sosialpolitiki, mál og möguleikar hansara, herundir eisini figgingin av sosialpolitiskum tiltökum og umskipan av inntökum.
- Almenna og privata trygdarnetið.

Metingarkrøv:

Hin lesandi skal

- duga at greiða frá gongdini í samfelagsmenn-  
ingini, ið hevur samband við menningina av  
samfélagsbygnaðinum og arbeiðsmarknaðar- og  
sosialpolitikki.

- duga at lýsa teir samfélagsligu karmar og  
tær fortreytir, sum eru fyrir sosialum arbeiði.

Venjingaruppgávur:

Tvær royndaruppgávur kunnu verða givnar næm-  
ingunum í 1.-4. hálvu tilsamans.

Próvtøka:

Munnlig próvtøka, sum vist er á síðu 47-48  
verður hildin í 4. lestrarhálvu.

## BÚSKAPARLIGAR ÆTLANIR

60 skeiðtimar + 6 til uppgåvuvegleiðing

- At tann lesandi fær holla vitan um og skil fyri ymsum hættum til at leggja búskaparligrar ætlanir og raðfestanir á sosiala ökinum, teir möguleikar, tað gevur, og tey mörk, ið tað setir.
- At tann lesandi ognar sær ástöðiliga vitan um figgjarligar fyrimyndir og mekanismur, og hegni og arbeiðslag til at umseta hesa vitan í verkligum arbeiði við fyrimyndunum og mekanismunum.

Innihald:

- Söguligt yvirlit yvir hugtakið figgjarligar ætlanir og ymisk slög av ætlanum og forsagnum í söguligum ljósi.
- Ætlanartilgongdin og ymsir mátar at gera ætlanir og forsagnir.
- Arbeiðið við at leggja figgjarætlanir og innihaldið í teimum.
- Teir politisku og figgjarligu karmarnir, ið settir eru fyri ætlunum, eisini teir trupulleikar, ið eru í at samskipa arbeiðið á ökjum og samskipanartrupulleikar imillum ökinum hjá ti almenna
- Raðfestingin á almenna ökinum og hjá ti privata
- Skipanin av arbeiðinum við figgjarætlanini og rokniskapinum í bý- og bygdaráðum.
- Hvussu tað einstaka húskið merkir politisku og búskaparligu avgerðirnar.

Metingarkrøv:

Hin lesandi skal duga at

- lýsa meginreglurnar fyri búskaparætlanum
- lýsa politisku og skipanarligu karmarnar fyri hesum ætlanum.

Venjingaruppgåvur:

2 uppgåvur verða settar í 3. og 4. hálfu.

Próvtøka:

Skrivlig próvtøka verður eftir 4. hálfu sum lýst á s. 47-48.

60 skeiðtimar

Endamál:

- at tann lesandi fær vitan um og skil fyrir, hvussu sosialir trupulleikar koma til sjónðar, hvussu umfatandi teir eru, og hvørjar atvoldirnar og fylgjurnar kunnu vera.
- at geva tí lesandi förleika í at meta gjølla um kanningarárslit og at nýta sosiologiskar arbeiðshættir í verkevnum sinum.

Innihald:

- Dömi um sosialar trupulleikar; avmarkan av hugtakinum "sosialir trupulleikar"; lýsing av nøkrum dömum um sosialar trupulleikar; greining av atvoldunum til og fylgjunum av sosialum trupulleikum.
- Sosiali misjavnin á nøkrum útvaldum økjum verður lýstur við serligum atliti til livikorini; herundir ymisk ástóðilig sjónarmið, sum royna at lýsa ójavnan.
- ymsir sosiologiskir virkishættir verða viðgjördir, alt meðan úrslit av kanningum verða løgd fram. (Hesi slög av kanningum eiga at verða tikan fram: 1) avhyljandi, 2) lysandi, 3) tær, ið royna royndarhugsanir; og hesir hættir at savna vitan verða umrøddir: 1) beinleiðis eygleiðing, 2) leitan í skrivligum tilfari ("dokumentarteknik"), 3) samrøða, 4) almennir fyrispurningar.
- afturat hesum eiger ein hóvuðsspurningur at vera, nær vit eiga at greina spurningar við einstaklinginum sum grundarlag, og nær best er at hyggja at samfelagnum.

Metingarkrøv:

Hin lesandi skal

- út frá einum sosiologiskum sjónarmiði at lýsa samanhæringin millum ta sosialu- og figgjarligu menningina, livsumstøðurnar hjá ti einstaka og bólkum og sosialir trupulleikar í hesum samanhangi
- duga at lýsa teir samfélagsligu karmarnar fyrir arbeiðinum hjá sosialráðgevanum, og eisini möguleikarnar og avmarkingarnar viðvikjandi fyribryrgjandi arbeiði.
- duga at lýsa sosiologiskar arbeiðshættir við ti i hyggju at savna royndir frá samfélagslivinum og meta um verandi kanningar.

Próvtøka:

Bólkaroynd verður, sum vist á siðu 47-48 í 7. lestrarhálvu. Royndin hefur arbeiðsuppgávu ella annað skrivligt bólkaupprit sum grundarlag, og próvmetið verður givið hvørjum einstökum næmingi eftir verkevni hansara/hennara.

## 60 skeiðtimar

Endamál:

- At tann lesandi fær vitan um og skil fyri - ti sosiala hópi, sum einstaklingar og bólkar eru partar av og -upplivingum, virksemi og (sam)veru hins einstaka í bólki, sosialum umhvørvi og samfelagnum sum heild.

Innihald:

- Viðurskifti, sum eru av serligum týdningi fyri, at tann einstaki kann nema sær samfélagsligu mentanina í uppvökstri, uppaling og undirvising - og somuleiðis um teir trupulleikar, ið kunnu stinga seg upp í hesum viðfangi.
- Familjan sum búskaparlig og sosial eind, og í hesum viðfangi stætta- og bústaðareyðkenni, umframt kyns- og aldurslutaeyðkenni.
- Viðurskifti, sum eru mennandi ávikavist hóttandi fyri familjuna, herundir eisini um samskiftið í familjuni og um sosialu avleiðingarnar av bytinum millum arbeiðsliv og heimaliv.
- Sosialu og sálarligu avleiðingarnar (fyri einstaklingar og bólkar), sum kunnu standast av arbeiðsloysi, slitandi arbeiði, sosialum og fakligum umskifti o.t.
- Ymisk slög av frávikjandi atburði og tey tiltök, sum samfelingið setir í verk mótegis frávikum, so sum ymiskir viðgerðarhættir, umframt vitan um hugsjónir aftanfyri tilikar viðgerðarhættir.

Metingarkrøv:

- Tann lesandi eiger at vera fórur fyri at gera eina heildarfatan av sosialu stöðu hins einstaka og av sambandi og samskifti hennara við bólkar og umhvørvið annars
- greina itökiligar sosialar trupulleikar, sum kunna stinga seg upp í uppalingini, sum tekin um móstríðandi uppalingarkrøv ella sum úrslit av vantandi útbúgvingar- ella arbeiðsmöguleikum.
- eygleiða verumátar hjá einstaklingum og bólkum, og miðvist vera fórur fyri at viðgera framkomu av sosialum trupulleikum, umframt at duga at geva dömi um, hvussu vitanin um slike trupulleikar verða viðgjördir í sosialum arbeiði.

Próvtøka:

Bólkaroynd verður, sum vist á síðu 47-48 í 7. lestrarhálvju. Royndin hefur arbeiðsuppgávu ella annað skrivligt bólkaupprít sum grundarlag, og próvmetið verður givið hvørjum einstökum næmingi eftir verkevni hansara/hennara.

SOSIALMEDISIN OG SOSIALPSYKIATRI

60 skeiðtimar

SosialmedisinEndamál:

- At tann lesandi fær vitan um og skil fyri sosialmedisinska arbeiðsókinum og arbeiðshættunum, íð nýttir verða innan sosialmedisinina.
- at tann lesandi fær kunnleika um samspælið millum sjúku og livi- og arbeiðsumstøður.
- at tann lesandi fær hylling á tittleikanum av teim ymsu stóru sjúkubólkunum gjøgnum tíðirnar
- at tann lesandi fær vitan um og skil fyri bygnaðinum av heilsuverkinum, tess arbeiðshættum og möguleikum.

Innhald:

- Breitt um læknaligu sergreinina samfelagsmedisin, herundir sosialmedisin, arbeiðsmedisin og fyrisingarlig medisin og stutt um lyklahugtök innan hesar greinir.
- Bygnaðurin í heilsuverkinum og tess virkis-hættir, herundir primera og sekundera heilsutænastan og viðgerandi og fyrabyrgjandi arbeidi t.d. við samarbeiði við aðrar samfelagsstovnar sum almannaverk og skúla.
- Hugtökini heilsa og sjúka
- Læknafrøðiliig sjúkulæra
- Sjúkumynstrini gjøgnum tíðirnar.
- Samspælið millum sjúku og sosialar faktorar og millum sjúku og vinnu-umstøður ella arbeiðsumhvørvi.
- Heilsuviðurskiftini í teim ymsu pörtunum av livinum
- pensjón, endurbúgving og aðrar veitingar vegna heilsubrekk.
- Brekað, t.d. likamlig og sálarlig heilsubrekk, sum hava sosialar avleiðingar.

### Sosialpsykiatri

#### Endamál:

- At tann lesandi fær innlit í ein ástøðiligan sjónarring, sum ger hann fóran fyri at fata orsakssamanhangin í samspælandi trupulleikum.
- At tann lesandi verður fórrur fyri at meta kritiskt um ta ástøðiligu vitan og tann hugburð, ið hevur týdning fyri hvørjar avgerðir verða tiknar viðvikjandi menniskjum við psyko-sosialum trupulleikum.

#### Innihald:

- Psykiatrisk söga í Føroyum sæð í mun til samfelagið.
- Umhvørvið og psykiatriskar sjúkur, herundir psykiatriskar sjúkur hjá vaksnum; psykiatriskir trupulleikar hjá serligum bólkum; turvelvandi drøgg; kontaktformar og -trupulleikar; arbeidi, figgjarvánir og umhvørvi.

#### Metingarkrøv:

Hin lesandi skal

- duga at greiða frá samanhanginum imillum sjúkdómar og livsumstøður í teimum ymisku sosialu lögnum.
- við støði i givnum sosialum trupulleikum i samband við sjúku lýsa týdningin av sambandinum imillum sosialráðgevan og aðrar fakbólkar, ið starvast innan sosialmedisinska og psykiatriska økið.

#### Próvtøka:

Próvtøka verður, sum vist á siðu 47-48 skipað sum bólkaroynd og verður hildin í 4. lestrarhálvu.

## ÁSTÖÐI OG ARBEIDSHÆTTIR Í SKIPAÐUM SOSIALUM ARBEIDI

120 skeiðtimar

### Endamál:

- At tann lesandi fær vitan um og skil fyri skipaðum sosialum arbeiði
- at tann lesandi verður férur fyri at sundurgreina sosialar spurningar út frá eini heildarmynd, til tess at tann lesandi kann taka lut í uppsökjandi, fyribryrgjandi og viðgerandi arbeiði.

### Innihald:

- heildarmyndin av tyngdini í sosialum spurningum og teirra samband við samfelagsins forreyttir, herundir orsókirnar til at sosialur mistrívnaður stendst av samanspælinum millum einstaklingin og samfélagið.
- skipað málsviðgerrararbeiði eftir ávisum arbeiðshættum, herundir arbeiði við sosialum spurningum, sum viðvíkja einstaklingum, bólkum og samfélagnum; eisini at savna inn upplýsingar, at greina sundur, at leggja tilrættis, at fylgja upp og meta um
- samskiftisviðurskifti, herundir: ymsir samskiftishættir, sum treyta samarbeiði millum fólk; hvussu tú férir samtalur, t.v.s. mál, hugtök, verumáti; medvit um egnan verumáta og málburð og medvit um hvussu kenslur og trupulleikar hjá øðrum ávirka ein sjálvan; samtala sum arbeiðsamboð
- fakligir etiskir spurningar, herundir hugsjónir um hvorjum endamálum og hvorjum persónum sosialt arbeiði tærir.
- stóðan hjá sosialarbeiðaranum, herundir stóða hansara á arbeiðsstaðnum, í mun til aðrar yrkisbólkar, í mun til politiskar og aðrar myndugleikar, í mun til hvussu sosialir trupulleikar koma til sjóndar; í mun til tilfeingið, samfélagið ræður yvir í royndunum at loysa sosialar trupulleikar; í mun til umsitingarligar og skipanarligar treytir fyri sosialmedarbeiðarar; í mun til útbúgvingarliga og fakliga siðvenjing av sosialarbeiðarum; í mun til vantandi medvitið ella fordómar hjá fólk i um sosialar trupulleikar, teirra orsókir, samanhang, titteika og viðgerð.

- Um at fremja ástøðiliga vitan i verki, herundir arbeiði við einstaklingum og familjuni; sosialt bólkaarbeiði; umsiting og tilrættalegging í sosialum spurningum; granskning í sosialum arbeiði; umsjón og vegleiðing (supervision).

**Metingarkrøv:**

- Hin lesandi skal
- duga at leggja fram eina heildarmeting av sosialu støðu einstaklingsins og samvirki (samanspæl) hansara við bólkar og umhvørvið annars
  - duga at leggja fram eina heildarmeting av einum givnum sosialum trupulleika og greina út aðrar spurningar, sum kunna knýta seta til hansara
  - duga at arbeiða eftir skipaðari arbeiðsætlan
  - duga at nýta vitan sínar um samskifti soleiðis, at at hann dugir at skyna imillum ymisk viðskiftafólk og stovnar, og dugir at orðbera seg munnliga og skriviliga soleiðis, at tað hóskar til viðkomandi viðskiftafólk/stovn.
  - sýna at hann hevur skil á, hvussu menniskju virka í bólki, hvønn möguleika einstaklingar hava at ávirka og broyta tilgongdir í bólkum, og hevur fatan av egnum færleika og medferð einsærис og í bólki, og hevur fatan av bólkavirki annars.

**Próvtøka:**

Uppi endaligu próvtökuni eftir 7. hálvu, sum lýst á s. 47-48.

## STARVSLÄRÅ

(Lærarin í ástøði og arbeiðshættum í skipaðum sosialum arbeiði er starvsvegleiðari, t.v.s. hevur leiðsluna av starvslæruni. Starvslærarin er hann, ið á arbeiðsplássinum hevur ábyrgd av hinum lesandi í starvslærutiðini).

Endamál:

- at tann lesandi sleppur at royna ta vitan og teir færleikar, hann hevur nomið sær í ti ástøðiliga partinum og verkevnispartinum av útbúgvingini
- at kunna seg við arbeiðskor og -umstøður sosialráðgevarans

Starvslæruparturin av útbúgving er at meta í trimum:

- 1) Fyrireiking til starvslæruna
- 2) Sjálv starvslærutiðin
- 3) Eftirmeting av starvslæruni,

### 1) Starvslærufyrireikingin

(Fortreytirnar fyri at byrja starvslærufyrireikingina eru: - at tann lesandi hevur fingið starvslærupláss; - at tann lesandi hevur vitjað starvslæruplássið; - at starvslæruruavtalan er undirskrivað.)

Endamál:

- at tann lesandi ger sær greitt, hvat hann kann vænta sær av starvslæruni
- at tann lesandi fær eina greiða mynd av sínum fakligu og persónligu fortreytum
- at tann lesandi fær greiðu á endamálinum við starvslæruni og krøvunum, sum verða sett til starvslæruna.

Innihald:

- tað, tey lesandi vænta sær av starvslæruni (eitt yvirlit yvir væntandi trupulleikar verður gjört)
- starvslærustovnurin, í hvørjum høpi hann virkar, bygnaður og endamál, leiklaturin hjá sosialráðgevunum (tey lesandi eiga at fåa høvi til at kenna starvslæruplássið rættiliga väl; øll lesandi fåa nágreninliga vitan um høvuðsstarvslæruplássini, lands og kommunalar almannastovur og viðgerðarstovnar; starvslærarar vera við í fyrireikingini sum gestalærarar).
- Umsitingarligir og stýrisskipanarligir ivaspurningar, sum stinga seg upp í starvslæruni: vanligar málsviðgerðarreglur, upplýsingar- og tagnarskylda, mannagongd viðvikjandi avgerðum og reglur um avgerðarrætt, innanhysis rundskriv, ivaspurningar viðvikjandi siðalæru.
- skeið í lögfrøðisligum arbeiðshátti: venjingar í at leita í lögarsøvnum og at leita eftir lögfrøðisligum upplýsingum
- arbeiði við viðskiftafólkum: samrøður við viðskiftafólk, journalin sum arbeiðsamboð,

umsjón og vegleiðing (/supervisión), venjingar í at skriva journalir, grundgivin tilmæli og kæruskriv.

- karmar, endamál og reglugerð fyri starvslær-uni: luturin hjá ti, sum er i starvslærnu, luturin hjá starvslæraranum, luturin hjá starvsvegleiðaranum, samstarvið millum tann lesandi, starvslæraran og starvsvegleiðaran.

## 2) Sjálv starvslærutiðin

Endamál:

- at fáa innlit, kunnleika og royndir í teimum ymisku arbeiðsuppgávunum hjá sosialráðgevarunum. At fáa innlit í bygnaðin og arbeiðsgongdina á starvslæruplássinum.
- at seta ta ástóðiligu vitanina í samband við ráðgeving, vegleiðing og viðgerð av sosialum spurningum.
- at læra arbeiðshættir í samband við ráðgeving og vegleiðing í sosialum spurningum,
- at fáa royndir og fórleika í at samstarva við aðrar fakbólkar um sosialar spurningar.

Innihald:

- Sjálvstöðugt arbeiði við sosialráðgevaraupp-uppgávum. (í hesum sambandi eiga uppgávurnar at vera av ymiskum slag, soleiðis at omanfyri-standandi endamál verður rokkið og fakligu krövni í uppgávuni varðveitt. í mun til torleikan á uppgávuni kunna tey lesandi antin vera við i arbeiðinum saman við starvslæraranum ella arbeiða sjálvstöðugt við starvslæraranum sum vegleiðara. Dómi um uppgávur tann lesandi kann taka sær av:
  - mannagongd í málsviðgerðini
  - samrøður við viðskiftafólk á stovninum
  - fyriereika, fremja og fylgja upp samrøður við einstök viðskiftafólk og húski.
  - fyriereika, fremja og fylgja upp heimavitjanir
  - skriva journalir og tilmæli í málum, tann lesandir arbeiðir við
  - fyriereika fundir, standa fyri framlöguni og fylgja viðaru gongdini í málunum
  - áseta veitingar og lata tær til góðkenningar og möguligar útgjaldingar
  - læra at meta um fylgjurnar av, at tær ymsu veitingarnar verða veittar.)
- kunning um málsviðgerðina í öllum liðum á stovninum  
(Dómi: - um endamálið, lógarstöðið og bygnaðin hjá starvslærustovninum; - um samstarvsöki við aðrar stovnar; - um innanhýsis arbeiðsgongd, samstarv og avgerðarrætt). Henda kunning fer fram fyrstu tíðina, og tann vitanin, tann lesandi fær hessa tíðina, eigur regluliga at verða tikin upp í starvslærutini.
- neyvt fara um ávis mál undir umsjón og vegleiðing, til tess at gera ástóðiliga vitan til verkligan kynstur (dómi: - nevv viðgerð av ávisum málum, har dentur er lagdur á at geva

- eina heildarmynd og -meting, sum hava í sær hugleiðingar um, hvørjar ástøðiligar hugsjónir í mestan mun kunna hjálpa ti lesandi at skilja málini rætt; - viðgera liðir í samrøðum, munnligum kjaki og journalskriving; - samrøður/samskifti við viðskiftafólk og onnur)
- Arbeiða við uppgávum, sum hava beinleiðis samband við aðrar fakbólkar, antin saman við starvslæraranum ella sjálvstøðugt (Dömi: - við støði í ávisum málum orðar tann lesandi trupulleikar, hann skal leita sær ráð hjá øðrum fakbólkum at loysa; - luttaka i fyrireiking, ráðstevnum/fundum og uppfylging av hesum; - fyrireika og fremja innihald og arbeiðshátt í samskipanararbeidiðnum við aðrar stovnar og fakfólk í einstökum málum).

### 3) Starvslæru-eftirmetingin

(Fortreytirnar fyri eftirmetingini eru: - at tann lesandi hefur savnað málsviðgerðartilfar í starvslærutiðini, sum skal liggja sum grundlag fyrir eftirmetingini, og at lærararnir hava fingið tilfarið frammanundan; - at tey persónsmálini, sum skulu brúkast í eftirmetingini, ikki skulu kunna kennast aftur og eru góðkend av starvslæruplássinum til nýtslu í undirvisningini. Tað er somuleiðis ein fortreyt, at tann lesandi sjálv/ur hefur arbeitt við og viðgjört tey umrøddu málini)

#### Endamál:

- at skipa egnar royndir frá starvslærutiðini
- at síga frá arbeiðsroyndum við ti endamáli at fáa eyga á felagseyðkenni og munir
- at seta arbeiðsroyndirnar í samband við ta átøðiliðu vitanina innan tær ymsu lærugreinirnar
- at royndir og týdningarmiklir spurningar, ivamál og trupulleikar verða savnað, soleiðis at hesi seinni kunnu brúkast í undirvisningini í 4., 5. og 6. lestrarhálvu.

#### Innihald:

- felags gjøgnumgongd av starvslæruppgávunum
- skipan av eignum royndum (hvør sær ella í bólkum verður arbeitt við ti fyri eyga at greina "felagsnevnarar" og munir í samband við: - leiklutin hjá sosialráðgeunum; - samband við viðskiftafólk, - journalin sum arbeiðsamboð, - virkið hjá samstarvsfólkum; - bygnaðurin og virkið hjá stovninum; - viðgerð og fyrisiting; - hoyring; - avgerðarrætt (kompetence); - tagnar- og upplýsingarskylda)
- Evnisskeið við støði í ávisum persónsmálum

- Skeið við stöði í ávísum málum. (Mesti denturin lagdur á tyngdina av fyrisitingarligu og fyriskipanarligu körmunum um sosialt arbeiði)
- Virðisimetning og savnan (við denti á komandi undirvising).

### Krøv til starvslærustaðið

- Fyrsta hóvuðskravið er, at hin lesandi kemur undir vegleiðing av einum útbúnum sosialráðgeva.

Undantök: Um ikki ber til at útvega nóg nógv starvslærustöð, kann skúlaleiðslan gera undantök. Í slikum förum krevst, at lærarin í ástöði og arbeiðshættum innan sosiala arbeiðið fylgir næminginum í konferansutimunum.

- Annað hóvuðskravið er, at sosialráðgevin, ið er starvslæruvegleiðari, og tann, ið er góðkendur sum starvslæruvegleiðari, hevur verið á starvslæraraskeiði, sum sosialráðgevaraútbúgvingin skal skipa fyri.
  - Triðja hóvuðskravið er, at gjörd verður ein arbeiðsætlan, ein starvslæravtala, og at lærarin í ástöði og arbeiðshættum innan sosiala arbeiðið miðskeiðis í starvslæruni ger eina eftirmeting saman við hinum lesandi og starvslæruvegleiðaranum. Starvsvegleiðarin skal í fyrra helmingi á einum starvslæruskeiði við vitjan á starvslæruplássinum tryggja sær at endamálið við starvslæruni verður uppfylt. Óll lesandi skulu hava starvslæru á eini almannastovu og á einum viðgerðarstovni. Starvslærtiðirnar eru triggjar. Ein av hesum kann hugsast verða skipað sum igongdsetandi kennigarbeiði við ávísum evni ella við ávísum bólkum.
- Undantak: Lesandi, ið hava arbeitt á almannastovuni í longri tiðarskeið, kunnu sleppa undan starvslæru á eini almannastovu.

### Skyldur og rættindi

#### Skyldur:

- Hin lesandi hevur skyldu til at fylgja teirri arbeiðsætlan og starvslæravtalum, ið er fastløgd og fylgja vanligu arbeiðstiðini á stovninum
- og at taka lut í teim lesiringum, ið skúlin saman við teim lesandi fyriskipar í starvslærutiðini.

#### Rættindi:

Hin lesandi hevur rætt til 2 konferansutímar um vikuna og at fylgja við í möguligum skeiðtímum, ið verða fyriskipaðir í starvslærutiðini.

Frávera:

Mötir hin lesandi ikki sum avtalað, skal verða boðað skúlanum frá. Er fráveran meira enn 20%, verður starvslærar sum hóvuðsregla ikki góðkend.

Hin lesandi kann biðja um at sleppa í starvsláru av nýggjum.

Skrivlig avrik:

Hin lesandi skal lata útbúgvingini skrivligt avrik frá hvørjum starvslæruplássi sær, og hetta verður mett innanhýsis á skúlanum við luttøku av starvsláruvegleiðaranum.

Ónøgd - ósemjur:

Er hin lesandi ónøgdur ella beinleiðis ósamdur við starvslæruplássið, skal hann fyrst royna at koma til sattis við hjálp frá starvsláruvegleiðaranum.

Semingsmöguleikar:

Kemur ikki semja i lag, kunnu báðir partar leggja spurningin fyri skúlans leiðslu, sum roynir semju og ger ein skrivligan úrskurð.

Kærumöguleiki:

Bæði hin lesandi og starvslæruplássið kunnu kæra avgerðir skúlans fyri Landsskúlafyrisingina, sum tekur endaliga avgerð.

Eftirmetingin av hvørjum einstökum starvsláruskeiði ber í sær, at starvslærarin og starvsvegleiðarin fyri hvønn einstakan lesandi ger eina meting um, at starvsláruskeiðið verður góðkent/ikki góðkent. Kunnu starvslærarin og starvsvegleiðarin ikki semjast um eina avgerð, verður ein 3. persónur, sum hefur so mikið av kunnleika til økið, at hann kann virka sum lærari, starvslærari ella próvdómari í útbúgvingini tilnefndur til saman við starvslærara og starvsvegleiðara saman við ti lesandi at ganga spurningin igjøgnum. Teir 3 (uttan at tann lesandi er við) gera so av úrslitið.

Starvslærar sum heild er staðin, um 2. starvsláruskeið er góðkent og skrivliga avrik-ið frá 3. starvsláruskeiði er góðkent.

### Verkætlunar-skeið

Í yvirlitinum yvir útbúgvingina, sum vist er á s. 6 í partsáliti 1, sæst býtið, sum nevndin hefur skotið upp skal vera millum ástøðispartin, prosjektarbeiðspartin og starvslærupartin av útbúgvingini.

(Viðmerkjast skal her, at í álitinum eru brúkt orðini prosjekt-skeið, prosjektarbeiði, verkevni, verkætlan, verkætlanarskeið, arbeiðsuppgávur hvört um annað um sama hugtak).

Ástøðisparturin og starvslæruparturin eru gjølla lýstir við enddamálsorðingum og innihaldi. Her skal bert í stuttum verða lýst, hvat nevndin heldur, at hugtakið verkætlan/prosjektarbeiði í hesi útbúgving skal fevna um; mælt verður til at útbúgvingarleiðslan og lærararnir á útbúgvingini í samráð við tey lesandi gera gjøllari reglur og ætlanir hesum viðvikjandi.

Prosjektarbeiðið skal vera evnisstyrt og luttkarastýrt, tað skal vera tvørfakliga skipað við sambandi til fleiri ella allar lærugreinir, sum arbeitt verður við í viðkomandi lestrarhálvum ella undanfarnu lestrarhálvum, tað skal vera skipað sum ein samlað arbeiðsgongd yvir eina avmarkaða tið, sum lýst er á yvirlitinum í 1. - 2. - 4. og 5. lestrarhálvum. Harumframt skal kunna bera til at skipa undirvisningina í ástøðispartinum soleiðis, at tey lesandi skulu kunna arbeiða við smærri prosjektum, ið möguliga hava tilknýti til einstakar lærugreinir, t.d. ein dag um vikuna ta tiðina ástøðisundirvisningin fer fram. Dømi um evni til prosjektarbeiði:

- Almannaarbeiði móttvegis familjuni
- Ungdómsviðurskifti
- Viðurskifti hjá brekaðum
- Íbúðarviðurskifti.

PRÓVTØKUR, PRÓVTØKUTÍÐ, PRÓVTØKUINNIHALD:

Próvtøkur verða hildnar í niðanfyrirstandandi lærugreinum og evnisarbeiðum:

2. hálva: - Arbeiðsmarknaðarkunnleika,  
- borgarligum rætti, familjurætti, rættargangi v.m.  
- 1. verkevnisøki
4. hálva: - Samfelagsgreiðslu, sosial- og arbeiðsmarknaðarlysing  
- Sosialmedisin/psykiatri  
- Almannarætti  
- Búskaparligum ætlanum  
- Fyrisingarkunnleika
5. hálva: - 2. verkevnisøki
7. hálva: - Sosiologi  
- Sálarfrøði  
- Ástøði og arbeiðshættum í skipaðum sosialum arbeiði.

Próvtøkurnar verða í hvørjum lærugreinaøki og verkevnisøki sær, utan sosiologi og sálarfrøði, sum verða mett sum partar av uppgávuni í ástøði og arbeiðshættum í skipaðum sosialum arbeiði seinastu hálvuna.

Bert ein próvtøka verður hildin í hvørjari lærugrein og hvørjum verkevnisøki.

Utan mun til hvussu próvtøkan er skipað, skal hon tryggja,  
at breiddin í økinum er í lagi.

- 1) Skrivligar royndir verða í: - Almannarætti  
- Borgarligum rætti, familjurætti, rættargangi v.m.  
- Arbeiðsmarknaðarkunnleika  
- Fyrisingarkunnleika  
- Búskaparligum ætlanum

Royndin verður skipað sum skrivlig einstaklingauppgáva. Royndin varir í minsta lagi 4 timar, og próvtøkuvakt er til staðar.

- 2) Munnligar royndir verða í: - Samfelagsgreiðslu, sosial- og og arbeiðsmarknaðarlysing.

Talan verður um einstaklingapróvtøku, har examinerator setir spurningar, sum kunnu hava støði í evnisarbeiðinum.

- 3) Bólkaroyndir verða í:  
- Sosialmedisin og psykiatri  
- Verkevnisøki 1 og 2 (royndin í verkevni 2 verður í 16. viku í 5. hálvu).

Grundarlagið undir metingini av einum verkevnistarbeiði er verk-  
evnisuppgávan og ein samrøða um hana. Royndirnar í omanfyri-  
nevndu 2 verkevnisökjum hava stöði í uppgávuni hjá bólkinum  
ella öðrum skrivligum avriki/útspæli frá bólkinum.

Verkevnisuppgávurnar, sum eru grundarlagið undir royndunum, eru  
gjørðar somu hálvu sum royndin verður. Metingin, sum er inn-  
anhýsis, er: staðið/ikki staðið.

Til eina bólkaroynd luttaka í mesta lagi 4 lesandi.

Endalig próvtøka (eftir 7. hálvu): - Ástøði og arbeiðshættir  
í skipaðum sosialum  
arbeiði/Sosiologi/  
Sálarfrøði.

Talan kann vera um eina próvtøku, sum hevur stöði i eini  
uppgávu, sum er gjörd i 7. hálvu. Lærarar og lesandi avtala í  
felag, hvør royndarháttur verður brúktur.

Metingarkrøv: Her verður víst til tey krøv, ið eru nevnd  
i hvørjum lærugreinaðki sær.

Próvtøkuskjal verður ikki útflyggjað fyrr enn starvslæran eisini  
er staðin.

Uppískoyti til fíggjarætlanina (s. 7 í Partsáliti 1):

Í samband við starvslæruna verður neyðugt, at starvslærarar, sum tey lesandi (t.d. 20) skulu vera i starvslæru hjá, vera við á skeiði fyri starvslærarar, ið skúlin/útbúgvingin fyriskipar. Hesi skeið vera mett at vera 12 dagar tilsamans í samband við tey 3 starvslæruskeiðini, ið hin lesandi skal út í i starvslæru. Tá skal möguliga rindast fyri avloysara fyri starvslærararnar á arbeiðsplássi teirra, henda útreiðsla er ikki tikan við á s. 7, heldur ikki útreiðslur til lærarar, ið undirvisa skulu á hesum skeiðum.

Hetta verður mett at verða:

Lón til avloysarar/vikarar:

20 fólk í 12 dg. á 700 kr. =	168.000 kr.
------------------------------	-------------

Lón til skeiðlærarar

3 lærarar í 12 dg. á 6 lektiónir,	
-----------------------------------	--

50% á 300 kr., 50% á 150 kr. =	<u>49.000 -</u>
--------------------------------	-----------------

217.000 kr.

Javnað út yvir 7 lestrarhálvur

verður tað 31.000 til hvørja, sostatt verða samlaðu

útreiðslurnar til hvørja lestrarhálvu 386.000 kr., tvs.

fyri hvört lestrararár 772.000 kr.,

istaðin fyri tølini á s. 7 355.000 kr./710.000 kr.

Harumframta verða möguliga útreiðslur til húsaleigu ta tiðina, ið útbúgvingin noyðist at halda til uttanfyri høli Læraraskúlans.

Um studningsmöguleikar:

Mælt verður til at tey lesandi fáa studning eftir somu reglum sum lesandi i tilsvarandi útbúgvingum í Føroyum, t.d. læraraútbúgvingini.

### Viðvikjandi útbúgvunarstaðnum.

Hóast Landsskúlaráðið eftir at nevndin hevði latið frá sær partsálit 1. 14.3-89 hefur mælt til at skipa sosialráðgevaútbúgving, men mælt Føroya Landsstýri frá, at hon verður løgd á Læraraskúlan, heldur nevndin kortini fast við upprunaliga tilmæli sitt hesum viðvikjandi; og kemur hervið við gjøllari grundgevingum fyri ti:

Nevndin er vitandi um, at trøngligt verður á læraraskúlanum, um ein útbúgving kemur afturat. Men eins og Venjingarskúlin húsast í fleiri bygningum, men er ein skúli fyri tað, ber til at leggja sosialráðgevaútbúgvingina á læraraskúlan fyri so at finna fram til, hvussu stórur partur kann fara fram í húsinum á Frælsinum og hvussu stórur partur noyðist at húsast aðrastaðni. Fleiri skúlar eru í nánd, eisini nýbygningar. Tað er sostatt fyrst og fremst tann fyrisingarligi og samskipanarligi parturin av sosialráðgevuútbúgvingini, ið nevndin mælir til verður lagdur á læraraskúlanum.

Í Íslandi, Noregi, Finnlandi, Svøríki, Grønlandi og i Skotlandi hava tey samskipað hesar útbúgvingar við góðum úrsliti, bæði fyri lestrarumhvørvið og til gagns fyri figgjarligu siðuna og ikki minst til gagns fyri fatanina av samfelagnum sum ein heild. Eingin lerdur háskúli er farin illa av at fleiri lestrargreinir hava verið undir sama taki. Lerdú Háskúlarnir eru dömi um hetta.

Nevndin metir, at tær útbúgvingar, ið hava við barnauppaling at gera, eru tær, sum kunnu hava mestan fyrimun av at verða samskipaðar við eina sosialráðgevaútbúgving. Skúlar og barnagarðar eru teir stovnar í landinum, ið hava mest samband við samfelagið - tað munnu vera fá húski, sum ikki i longri ella styttri tið hava samband við skúla ella ansingarstovnar. Aftrat hesum mugu ætlanirnar um komandi samskúlan og desentraliseringina av almannaverkinum havast í huga. Her verður hugsað um tað, at pedagogiskir og sosialir stuðuls- og hjálpmöguleikar yvirfyri einstaka barninum og húskinum verða samskipaðir. Nógv hefur verið frammi um, at næmingar í fólkaskúlanum og børn á dag- og døgnstovnum ávirkast av heimligum, umhvørvisligum og samfelagsligum óhepnum fyribrigdum og at tað tí er neyðugt at geva teimum, ið starvast á hesum stovnum, vitan um og fatan av hesum fyribrigdum og hjálparmöguleikum. Í hesum høpi kann sosialráðgevaútbúgvingin bert vera til fyrimunar fyri læraraskúlan.

Hvat kann samskipast?

Um flokkar við sosialráðgevalesandi, læraralesandi ella pedagoglesandi byrja samstundis, ber til at samskipa lestarin í ávisum læræugreinum 1. lestrarárið, t.d. samfelagskunning, sálarfrøði, prosjektarbeiði.

## Tilmæli

Nevndin vil við hesum mæla til:

- 1) at ein sosialráðgevaútbúgving verður sett á stovn i Føroyum
- 2) at útbúgvingin fær innivist á Føroya Læraraskúla, í fyrsta umfari möguliga bert útbúgvingarumsitingin og seinni tá ið hølisviðurskiftini loyva tað eisini sjálv undirvisingin. Metir Læraraskúlin ikki, at undirvisingarhøli eru tøk, verður honum heimilað at leiga høli nærhendis skúlanum.
- 3) at útbúgvingin verdur sett i verk eftir tørvi, t.d. í fyrsta lagi við einum skeiði við 20 luttakarum og 2 ár seinni einum við 20 luttakarum. Óivað verður tá tørvur á at byrja uppaftur nýtt skeið við 15 luttakarum aftur 2 ár seinni (neyvan verður "full útteljing" á øllum skeiðunum, t.v.s. ikki øll, ið hava lokið útbúgvingina kunnu koma í starv beinanvegin).
- 4) at Føroya Læraraskúli sum skjótast setir eitt fólk til at fyrireika og umsita útbúgvingina, soleiðis at hon kann byrja 1. januar 1990. (Hetta fólk skal hava útbúgving, viðari útbúgving og arbeiðsroyndir innan almannaøkið). (Útbúgvingarleiðslan er umframt nevnda umsitingarleiðara: rektari, lærarin í ástøði, umboð fyri lærarar skúlans, umboð fyri tey lesandi, umboð valt av sosialráðgevarafelagnum)
- 5) at fakligir arbeiðsbólkar verða settir beinanvegin til at gera lesiætlanir í teim ymisku lærugreinunum eftir endamáls- og innihaldsorðingunum í hesum álti.